
Dokument na schôdzu

A8-0153/2016

26.4.2016

SPRÁVA

o chudobe: rodové hľadisko
(2015/2228(INI))

Výbor pre práva žien a rodovú rovnosť

Spravodajkyňa: Maria Arena

Spravodajkyňa výboru požiadaneho o stanovisko (*):
Lynn Boylan, Výbor pre zamestnanosť a sociálne veci

(*) Postup pridružených výborov – článok 54 rokovacieho poriadku

OBSAH

	strana
NÁVRH UZNESENIA EURÓPSKEHO PARLAMENTU	3
DÔVODOVÁ SPRÁVA	20
STANOVISKO VÝBORU PRE ZAMESTNANOSŤ A SOCIÁLNE VECI.....	21
STANOVISKO VÝBORU PRE KULTÚRU A VZDELÁVANIE.....	29
VÝSLEDOK ZÁVEREČNÉHO HLASOVANIA V GESTORSKOM VÝBORE	35
ZÁVEREČNÉ HLASOVANIE PODĽA MIEN V GESTORSKOM VÝBORE	36

NÁVRH UZNESENIA EURÓPSKEHO PARLAMENTU

o chudobe: rodové hľadisko (2015/2228(INI))

Európsky parlament,

- so zreteľom na články 2 a 3 ods. 3 Zmluvy o Európskej únii,
- so zreteľom na články 8, 9, 151, 153 a 157 Zmluvy o fungovaní Európskej únie,
- so zreteľom na Chartu základných práv Európskej únie, najmä na jej ustanovenia o sociálnych právach a o rovnosti medzi mužmi a ženami,
- so zreteľom na Dohovor OSN o odstránení všetkých foriem diskriminácie žien z roku 1979 (CEDAW),
- so zreteľom na Dohovor Rady Európy o predchádzaní násiliu na ženách a domácejmu násiliu a o boji proti nemu (Istanbulský dohovor),
- so zreteľom na stratégiu EÚ pre rast Európa 2020, a najmä na jej cieľ znížiť počet Európanov žijúcich pod vnútroštátnou hranicou chudoby o 25 % do roku 2020, čím sa z chudoby vymaní viac než 20 miliónov ľudí, a so zreteľom na potrebu plnohodnotného zavedenia systémov sociálneho zabezpečenia a dôchodkových systémov členských štátov s cieľom zaistiť primeranú podporu príjmov,
- so zreteľom na balík Komisie o sociálnych investíciách z roku 2013,
- so zreteľom na spoločenstvo Európskeho sociálneho fondu pre postupy v oblasti uplatňovania hľadiska rodovej rovnosti (GenderCoP), a najmä na pracovnú skupinu GenderCoP pre chudobu a začleňovanie,
- so zreteľom na článok 7 nariadenia o spoločných ustanoveniach pre štrukturálne fondy na roky 2014 – 2020,
- so zreteľom na výročnú konferenciu Európskej platformy proti chudobe a sociálnemu vylúčeniu v roku 2014,
- so zreteľom na smernicu Európskeho parlamentu a Rady 2006/54/ES z 5. júla 2006 o vykonávaní zásady rovnosti príležitostí a rovnakého zaobchádzania s mužmi a ženami vo veciach zamestnanosti a povolania (prepracované znenie),
- so zreteľom na smernicu Rady 2010/18/EÚ z 8. marca 2010, ktorou sa vykonáva revidovaná Rámcová dohoda o rodičovskej dovolenke uzavretá medzi BUSINESSEUROPE, UEAPME, CEEP a ETUC a zrušuje smernica 96/34/ES,
- so zreteľom na plán Komisie z augusta 2015 s názvom Nový začiatok s cieľom riešiť problém vyváženého pracovného a súkromného života, ktorému čelia pracujúce rodiny,
- so zreteľom na pracovný dokument útvarov Komisie z 3. decembra 2015 s názvom

Strategický záväzok pre rodovú rovnosť na roky 2016 – 2019 (SWD(2015)0278),

- so zreteľom na výsledky prieskumu EÚ týkajúceho sa lesbických, gejov, bisexuálnych a transrodových osôb, ktorý uskutočnila Agentúra Európskej únie pre základné práva (FRA) a ktoré boli zverejnené 17. mája 2013,
- so zreteľom na svoje uznesenia z 13. októbra 2005 o ženách a chudobe v Európskej únii¹ a z 3. februára 2009 o nediskriminácii z dôvodu pohlavia a medzigeneračnej solidarite²,
- so zreteľom na svoju pozíciu prijatú v prvom čítaní 20. októbra 2010 na účely prijatia smernice Európskeho parlamentu a Rady 2011/.../EÚ, ktorou sa mení a dopĺňa smernica o materskej dovolenke³,
- so zreteľom na svoje uznesenie z 8. marca 2011 o podobe chudoby žien v Európskej únii⁴,
- so zreteľom na svoje uznesenie z 5. apríla 2011 o prioritách a náčrte nového politického rámca EÚ zameraného na boj proti násiliu páchanému na ženách⁵,
- so zreteľom na svoje uznesenie z 13. septembra 2011 o situácii žien v pred dôchodkovom veku⁶,
- so zreteľom na svoje uznesenie z 25. októbra 2011 o situácii osamelých matiek⁷,
- so zreteľom na svoje uznesenie z 20. apríla 2012 o ženách a zmene klímy⁸,
- so zreteľom na svoje uznesenie z 24. mája 2012 o uplatňovaní zásady rovnakej odmeny pre mužov a ženy za rovnakú prácu alebo prácu rovnakej hodnoty⁹,
- so zreteľom na svoje uznesenie zo 6. februára 2013 o 57. zasadnutí Komisie OSN pre postavenie žien: Odstránenie a prevencia všetkých foriem násilia páchaného na ženách a dievčatách¹⁰,
- so zreteľom na svoje uznesenie z 12. marca 2013 o vplyve hospodárskej krízy na rodovú rovnosť a práva žien¹¹,
- so zreteľom na svoje uznesenie z 10. marca 2015 o pokroku dosiahnutom v oblasti rovnosti žien a mužov v Európskej únii v roku 2013¹²,

---

¹ Ú. v. EÚ C 233 E, 28.9.2006, s. 130.

² Ú. v. EÚ C 67 E, 18.3.2010, s. 31.

³ Ú. v. EÚ C 70 E, 8.3.2012, s. 162.

⁴ Ú. v. EÚ C 199 E, 7.7.2012, s. 77.

⁵ Ú. v. EÚ C 296 E, 2.10.2012, s. 26.

⁶ Ú. v. EÚ C 51 E, 22.2.2013, s. 9.

⁷ Ú. v. EÚ C 131 E, 8.5.2013, s. 60.

⁸ Ú. v. EÚ C 258 E, 7.9.2013, s. 91.

⁹ Ú. v. EÚ C 264 E, 13.9.2013, s. 75.

¹⁰ Ú. v. EÚ C 24, 22.1.2016, s. 8.

¹¹ Prijaté texty, P7_TA(2013)0073.

¹² Prijaté texty, P8_TA(2015)0050.

- so zreteľom na svoje uznesenie z 9. júna 2015 o stratégii EÚ pre rovnosť medzi ženami a mužmi na obdobie po roku 2015¹,
  - so zreteľom na svoje uznesenie z 8. októbra 2015 o uplatňovaní smernice Európskeho parlamentu a Rady 2006/54/ES z 5. júla 2006 o vykonávaní zásady rovnosti príležitostí a rovnakého zaobchádzania s mužmi a ženami vo veciach zamestnanosti a povolania²,
  - so zreteľom na svoje uznesenie z 8. októbra 2015 o obnovení akčného plánu EÚ o rodovej rovnosti a posilnení postavenia žien v rámci rozvojovej spolupráce³,
  - so zreteľom na štúdiu s názvom Osamelí rodičia a zamestnanosť v Európe (Single parents and employment in Europe), ktorej vypracovanie zadala Komisia a ktorá bola zverejnená v apríli 2014,
  - so zreteľom na správu Výboru pre zamestnanosť a sociálne veci o plnení cieľov v oblasti boja proti chudobe s ohľadom na zvyšujúce sa náklady domácností a so zreteľom na priložené stanovisko Výboru pre práva žien a rodovú rovnosť,
  - so zreteľom na článok 52 rokovacieho poriadku,
  - so zreteľom na správu Výboru pre práva žien a rodovú rovnosť a stanoviská Výboru pre zamestnanosť a sociálne veci a Výboru pre kultúru a vzdelávanie (A8-0153/2016),
- A. keďže podľa najnovších údajov Eurostatu zostáva počet žien žijúcich v chudobe trvalo vyšší než počet mužov – v súčasnosti ide o približne 64,6 milióna žien v porovnaní s 57,6 milióna mužov⁴; keďže táto skutočnosť ukazuje, že chudoba má odlišný vplyv na ženy a mužov; keďže ženy boli v roku 2014 v EÚ-28 obzvlášť ohrozené chudobou, pričom miera dosahovala 46,6 % pred sociálnymi transfermi a 17,7 % po sociálnych transferoch; keďže miera chudoby žien sa v členských štátoch značne líši; keďže bez ohľadu na osobitosti ohrozených skupín, ako sú staršie ženy, slobodné ženy, osamelé matky, lesby, bisexuálne ženy, transrodové ženy a ženy so zdravotným postihnutím, je miera chudoby migrantiek a príslušníčok etnických menšín rovnaká v celej EÚ; keďže 38,9 % obyvateľstva a 48,6 % slobodných žien v EÚ-28 sa nedokáže vyrovnat' s neočakávanými výdavkami; keďže vysoký komisár OSN pre ľudské práva uvádza, že ženy tvoria väčšinu najchudobnejších ľudí sveta a počet žien žijúcich v chudobe na vidieku sa od roku 1975 zvýšil o 50 %, že ženy odpracujú v celosvetovom meradle dve tretiny pracovného času a vyprodukujú polovicu svetových potravín, ale zarábajú len 10 % svetových príjmov a vlastnia menej než 1 % svetového majetku;
- B. keďže rodová rovnosť na trhu práce, ktorú možno dosiahnuť zvýšením sociálneho a hospodárskeho blahobytu, je prospešná nielen pre ženy, ale aj pre hospodárstvo a spoločnosť ako celok; keďže cieľ zabezpečiť rovnosť medzi mužmi a ženami bol stanovený už v Rímskej zmluve z roku 1957;
- C. keďže vlády sa v Dohovore OSN o právach dieťaťa a v programe pre trvalo udržateľný rozvoj do roku 2030 zaviazali zabezpečiť, aby všetci chlapci a všetky dievčatá dokončili

¹ Prijaté texty, P8_TA(2015)0218.

² Prijaté texty, P8_TA(2015)0351.

³ Prijaté texty, P8_TA(2015)0350.

⁴ http://ec.europa.eu/eurostat/tgm/refreshTableAction.do?tab=table&plugin=1&pcode=t2020_50&language=fr

úplné základné vzdelanie; keďže Parlament zorganizoval na Medzinárodný deň žien v máji 2015 podujatie s názvom Posilnenie postavenia dievčat a žien prostredníctvom vzdelávania; keďže tak formálne vzdelávanie, ako aj informálne učenie majú zásadný význam pre prekonanie marginalizácie a viacnásobnej diskriminácie, pretože zabezpečujú dialóg, otvorenosť a porozumenie medzi komunitami a posilňujú postavenie marginalizovaných komunit;

- D. keďže v čase hospodárskej recesie sú ľudia, ktorým už hrozí život v chudobe (čo sú s väčšou pravdepodobnosťou ženy), v zraniteľnej pozícii na trhu práce a pokiaľ ide o sociálne zabezpečenie, najmä členovia skupín vystavených viacnásobnej diskriminácii; keďže prieskum EÚ týkajúci sa LGBT osôb ukázal, že lesbám a bisexuálnym a transrodovým ženám hrozí neprimerane vysoké riziko diskriminácie na základe ich sexuálnej orientácie alebo rodovej identity, a to v oblasti zamestnania (19 %), vzdelávania (19 %), bývania (13 %), zdravotnej starostlivosti (10 %) a prístupu k sociálnym službám (8 %); keďže to vedie k neprimeraným rizikám pre ich hospodársky a sociálny blahobyt;
- E. keďže politika úsporných opatrení, ktorú požaduje Komisia a uplatňujú členské štáty, spolu s hospodárskou krízou posledných niekoľko rokov prehĺbila nerovnosti a ovplyvnila najmä ženy, pričom zhoršila ich chudobu a ešte viac ich vylúčila z trhu práce; keďže došlo k obmedzeniu siete verejných služieb a infraštruktúry poskytujúcej starostlivosť o deti, starších ľudí a chorých ľudí, ako aj k zredukovaniu ponuky kvalitných a bezplatných verejných služieb tohto druhu;
- F. keďže rodiny osamelého rodiča sú viac ohrozené chudobou alebo sociálnym vylúčením (49,8 % v porovnaní s 25,2% priemerných domácností s nezaopatrenými deťmi, hoci medzi jednotlivými členskými štátmi existujú veľké rozdiely)¹; keďže v roku 2014 tvorili ženy podľa Eurostatu 56,6 % domácností s jedným rodičom v Únii; keďže chudoba má výrazný vplyv na osobný rozvoj a vzdelanie detí a dôsledky môžu pretrvávať po celý život; keďže rozdiely vo vzdelávaní medzi deťmi z odlišného sociálno-ekonomického prostredia sa zväčšili (v 11 krajinách nepresahuje poskytovanie vzdelávania a starostlivosti v ranom detstve pre deti vo veku 0 až 3 roky 15 %); keďže existuje veľká pravdepodobnosť prenosu chudoby na viaceré generácie; keďže nedostatok kvalitného vzdelania je faktor, ktorý významne zvyšuje riziko chudoby detí a sociálneho vylúčenia detí, a riziko predčasného ukončenia školskej dochádzky výrazne zvyšujú rôzne faktory súvisiace s rodinným životom, napríklad nestabilita, násilie či zlé podmienky bývania;
- G. keďže chudobou sú postihnuté najmä ženy žijúce vo vidieckych oblastiach; keďže mnohé ženy, ktoré žijú vo vidieckych oblastiach, nie sú ani zaregistrované na trhu práce alebo ako nezamestnané; keďže miera nezamestnanosti žien vo vidieckych oblastiach je extrémne vysoká a tie, ktoré zamestnané sú, majú veľmi nízke príjmy; keďže ženy vo vidieckych oblastiach majú obmedzený prístup k vzdelaniu, včasnej diagnostike rakoviny a zdravotnej starostlivosti všeobecne;
- H. keďže život s rizikom chudoby vedie k sociálnemu vylúčeniu a nedostatočnému zapojeniu do života spoločnosti, čo sa týka prístupu k vzdelaniu, spravodlivosti,

---

¹ Save the Children, Chudoba a sociálne vylúčenie detí v Európe (Child Poverty and Social Exclusion in Europe), Brusel, 2014, s. 14.

celoživotnému vzdelávaniu, základným zdravotníckym službám, dôstojnému bývaniu a výžive, vode a energii i prístupu a účasti, pokiaľ ide o kultúru a informácie, šport a verejnú dopravu; keďže investície do politik na podporu žien zlepšujú aj životné podmienky ich rodín, najmä ich detí;

- I. keďže len 11 % matiek v Európe chce byť zamestnaných na plný úväzok a 63 % žien by chcelo mať možnosť flexibilnejšieho pracovného času, aby ho mohli prispôbiť svojim rodinným povinnostiam¹;
- J. keďže rozdiel v odmeňovaní žien a mužov dosahuje 16,3 % a keďže netypické a neisté formy pracovných zmlúv (pracovné zmluvy na nula hodín, práca na určitý čas, dočasné zamestnanie, práca na čiastočný úväzok) takisto postihujú ženy viac než mužov; keďže tieto neisté zmluvy vystavujú ženy väčšiemu riziku chudoby a vedú k vzniku kategórie chudobných pracujúcich;
- K. keďže ženy, ktoré chcú začať podnikat' majú veľmi často ťažkosti so získaním prístupu k úveru, pretože tradiční finanční sprostredkovatelia nie sú ochotní úvery poskytovať, lebo sa domnievajú, že podnikateľky sú viac vystavené riziku a majú menšiu tendenciu zabezpečovať rast svojich podnikov a uskutočňovať výhodné investície;
- L. keďže ženy sú často zamestnané ako pracovníčky v domácnosti, v mnohých prípadoch mimo rozsahu pôsobnosti vnútroštátneho pracovného práva; keďže najmä ženám bez dokladov hrozí riziko nútenej práce a vykorisťovania v tejto oblasti;
- M. keďže ženy častejšie než muži preberajú zodpovednosť za starostlivosť o starších, chorých alebo závislých rodinných príslušníkov, ako aj o deti, a častejšie prerušujú svoju kariéru, čo vedie k nižšej účasti a dlhým obdobiam nečinnosti na trhu práce; keďže zavádzanie kvalitných sociálnych služieb a zariadení zameraných na vzdelávanie a starostlivosť v ranom detstve alebo starostlivosť o iné závislé osoby, ako sú starší ľudia, za dostupné ceny znižuje riziko chudoby; keďže len málo členských štátov dosiahlo alebo prekonallo barcelonské ciele, ktoré treba považovať za nutnosť v snahe dospieť k rovnocennému rozdeleniu zodpovednosti za starostlivosť;
- N. keďže vzhľadom na medzigeneračný rozmer chudoby je riešenie situácie dievčat a mladých žien, ktoré sú vystavené sociálnemu vylúčeniu a chudobe, kľúčové z hľadiska boja proti feminizácii chudoby;
- O. keďže v celej EÚ-27 je 34 % osamelých matiek v aktívnom veku ohrozených chudobou v porovnaní so 17 % v prípade iných rodín v aktívnom veku s deťmi;
- P. keďže rozdiely v oblasti nárokov na dôchodok dosahujú v priemere 39 %, čo je dôsledkom nerovnováhy spôsobenej pretrvávajúcou nerovnosťou, pokiaľ ide o mzdy a prístup k zamestnaniu, diskrimináciou a rozdielom v odmeňovaní mužov a žien na trhu práce; keďže tento rozdiel v dôchodkoch predstavuje prekážku pre ekonomickú nezávislosť žien a je jedným z dôvodov, prečo sa ženy vo vyššom veku ocitajú pod hranicou chudoby; keďže sú potrebné kroky na zaistenie rovnakého prístupu k dôstojným dôchodkovým systémom pre ženy; keďže v členských štátoch, ktoré

---

¹ Výsledky prieskumu Survey of Mothers in Europe 2011, Mouvement Mondial des Mères-Europe.

vykonali smernicu 2006/54/ES, sa v rokoch 2006 až 2012 rozdiely v dôchodkoch zmenšili¹;

- Q. keďže zvýšenie rizika chudoby je úzko spojené s rozpočtovými škrtmi, ktoré majú vplyv na vzdelávanie, systémy sociálneho zabezpečenia a služby starostlivosti; keďže ženy a deti najtvrdšie zasiahla kríza a úsporné opatrenia, ktoré boli prijaté vo viacerých európskych krajinách;
- R. keďže ženy sú kľúčovou silou hospodárskeho a sociálneho rozvoja a dobré vzdelávanie je jednou z najúčinnějších dostupných stratégií na dosiahnutie úspechu na trhu práce a vymanenie sa z cyklu chudoby; keďže značná finančná záťaž vzdelávania, ktoré nie je poskytované bezplatne, a to vzhľadom na súvisiace priame i nepriame náklady, je pre ľudí žijúcich v chudobe výraznou prekážkou v ceste za lepšou kvalifikáciou; keďže dievčatá podávajú v škole lepšie výkony než chlapci, ale často narádzajú na väčšie problémy alebo im rodinné či iné tlaky bránia v tom, aby tento vzdelávací úspech premenili na profesijné úspechy;
- S. keďže šikanovanie má výrazný vplyv na študijné výsledky a jeho psychologický dosah a účinky na výkon sa u chlapcov a dievčat líšia;
- T. keďže stereotypy šírené spoločnosťou sú zakorenené v patriarcháte a ženám ponechávajú podriadenú úlohu v spoločnosti, čím prispievajú k feminizácii chudoby; keďže tieto stereotypy sa rozvíjajú v detstve a odrážajú sa vo výbere vzdelávania a odbornej prípravy, čo pokračuje až po trh práce; keďže ženy sú naďalej príliš často obmedzované na úlohy „vhodné pre ženy“, za ktoré stále nie sú riadne platené, a zostávajú nedostatočne zastúpené v oblastiach ako matematika, veda, podnikanie, IKT a inžinierstvo a tiež v riadiacich pozíciách; keďže tieto stereotypy spolu s tým, že normatívnu úlohu pri určovaní výšky miezd majú odvetvia, ktorým dominujú muži, vedú k diskriminácii z dôvodu pohlavia;
- U. keďže existujú nedostatky, pokiaľ ide o vymedzenie pojmu „domácnosť“ z hľadiska zhromažďovania údajov, pretože tento pojem predpokladá, že všetci členovia domácnosti zarábajú rovnako a zdroje rozdeľujú rovnocenne; keďže pri posudzovaní príjmových rozdielov sa len zriedka používajú iné parametre než „domácnosť“; keďže táto koncepcia domácnosti neumožňuje, aby sa v procese stanovovania politík zohľadňovala situácia žien, pokiaľ ide o príjem alebo daňové povinnosti;
- V. keďže stratégia Európa 2020, ktorej cieľom je urobiť z EÚ inteligentné, udržateľné a inkluzívne hospodárstvo, obsahuje ambiciózne ciele, ako sú miera zamestnanosti vo výške 75 % a zníženie počtu osôb postihnutých alebo ohrozených chudobou a sociálnym vylúčením do roku 2020 aspoň o 20 miliónov; keďže ciele stratégie zahŕňajú zníženie miery predčasného ukončenia školskej dochádzky pod 10 %;
- W. keďže jedným z cieľov stratégie Európa 2020 je zabezpečiť, aby vysokoškolské vzdelanie získalo 40 % osôb vo veku od 30 do 34 rokov namiesto súčasného priemeru na úrovni 37,9 %; keďže priemerná hodnota v prípade žien prekročila 42,3 % v porovnaní s priemerným podielom mužov vo výške 33,6 %;

---

¹ [http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2015/547546/EPRS_STU\(2015\)547546_EN.pdf](http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2015/547546/EPRS_STU(2015)547546_EN.pdf), s.11.

- X. keďže splnenie cieľa stratégie Európa 2020 v oblasti boja proti chudobe ako jedného z piatich merateľných cieľov tejto stratégie si vyžaduje výrazný nový politický impulz; keďže tieto ciele nemožno dosiahnuť, ak nebude politika na boj proti chudobe zahŕňať silný rodový rozmer, pričom treba zároveň prijať vnútroštátne politiky s cieľom chrániť najmä ženy pred rizikom chudoby;
- Y. keďže chudoba, sociálne vylúčenie a ekonomická závislosť žien môžu byť príťažujúcimi faktormi pre obeť násilia páchaného na ženách a naopak, pretože násilie má dosah na zdravie žien a často vedie k strate zamestnania, bezdomovectvu, sociálnemu vylúčeniu a chudobe; keďže k tomu patrí aj neprimeraná zraniteľnosť voči obchodovaniu s ľuďmi a sexuálnemu vykorisťovaniu; keďže navyše mnohé ženy, ktoré sú tejto forme násilia vystavené, naďalej s agresormi žijú, pretože sú ekonomicky závislé;
- Z. keďže rodová rovnosť poskytuje nástroj na boj proti chudobe žien, pretože má pozitívny vplyv na produktivitu a hospodársky rast a vedie k väčšiemu zapojeniu žien do trhu práce, čo má zase mnoho sociálnych a hospodárskych prínosov;

Chudoba a rovnováha medzi pracovným a súkromným životom

1. zdôrazňuje kľúčovú úlohu kvalitných verejných služieb v boji proti chudobe, najmä chudobe žien, pretože ženy sú od takýchto služieb viac závislé;
2. zdôrazňuje, že mužov treba nabádať na podporu rodovej rovnosti vo všetkých oblastiach a na všetkých úrovniach trhu práce a zapájať ich do nej;
3. domnieva sa, že členské štáty by mali prioritne riešiť problematiku zladenia súkromného a pracovného života zavedením pracovných podmienok priaznivých pre rodinu, ako je prispôsobiteľný pracovný čas a možnosť telepráce; poznamenáva, že nedostatok cenovo dostupnej kvalitnej starostlivosti o deti, závislé osoby a starších ľudí, a najmä jasli, predškolských zariadení a zariadení dlhodobej starostlivosti, prispieva k sociálnemu vylúčeniu, rodovým rozdielom v zamestnanosti, rozdielom v odmeňovaní a súvisiacim rozdielom v dôchodkoch; zdôrazňuje, že rovnaký prístup k bezplatnému kvalitnému vzdelávaniu v ranom detstve a cenovo dostupnej starostlivosti, formálnemu a neformálnemu vzdelávaniu, informálnemu učeniu a službám na podporu rodín je kľúčový pre motivovanie žien na vstup na trh práce a zotrvanie na ňom, zabezpečenie rovnakých príležitostí a prelomenie cyklov chudoby, pretože ženám pomôže získať nezávislosť a kvalifikáciu, ktorú potrebujú na výkon zamestnania;
4. vyjadruje hlboké poľutovanie nad politikami úspor, ktoré uplatňuje EÚ a ktoré spolu s hospodárskou krízou prispievajú k zvyšovaniu miery chudoby, najmä v prípade žien;
5. vyzýva členské štáty a Komisiu, aby rozvíjali a využívali dostupné politické a finančné nástroje vrátane balíka o sociálnych investíciách s cieľom dosiahnuť barcelonské ciele; v tejto súvislosti požaduje, aby sa optimalizoval Európsky sociálny fond (ESF) a Európsky fond regionálneho rozvoja (EFRR), aby sa pri využívaní sociálnych investícií a nariadenia o Európskom fonde pre strategické investície (EFSD) prisúdila prioritna zavedeniu verejných a súkromných zariadení zabezpečujúcich starostlivosť a pomoc pre deti a iné závislé osoby a aby sa flexibilný mechanizmus zavedený v rámci Paktu stability a rastu využíval na financovanie vzdelávania a starostlivosti v ranom detstve

(VSRD); navrhuje, aby Komisia prostredníctvom mechanizmu spolufinancovania vyčlenila osobitné zdroje na podporu stimulov pre konkrétne oblasti, ktoré majú nedostatok zariadení VSRD a kde je miera zamestnanosti žien mimoriadne nízka;

6. vyzýva členské štáty, aby zaviedli politiky na ochranu, zlepšovanie a presadzovanie bezplatných a kvalitných verejných služieb, predovšetkým v oblastiach zdravotníctva, školstva, sociálneho zabezpečenia a spravodlivosti; pripomína, že pre verejné služby je kľúčové, aby mali k dispozícii finančné a ľudské zdroje potrebné na plnenie svojich cieľov;
7. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby prijali potrebné opatrenia na podporu zladenia pracovného a súkromného života, a to s cieľom umožniť ženám, najmä tým, ktoré sú najviac ohrozené chudobou, venovať sa na plný úväzok kariére alebo, ak to uprednostňujú, poskytnúť im prístup k práci na čiastočný úväzok alebo s pružným pracovným časom;
8. vyzýva Komisiu, aby v úzkej spolupráci s členskými štátmi začala komplexnú a globálnu legislatívnu iniciatívu so zámerom naplniť potreby matiek a otcov, pokiaľ ide o rôzne typy dovolenky, a to materskú, otcovskú, rodičovskú a opatrovateľskú dovolenku, najmä s cieľom pomôcť mužom v tom, aby zohrávali aktívnu úlohu ako otcovia, čím sa umožní spravodlivejšie rozdelenie rodinných povinností, a tak budú mať ženy rovnaké možnosti zapojiť sa do trhu práce, čo zase zvýši ich ekonomickú nezávislosť; má na pamäti, že niektoré členské štáty už v tejto oblasti prijali právne predpisy presahujúce rámec ustanovení práva EÚ; vyzýva členské štáty, aby zvážili právne predpisy na ochranu alebo posilnenie materských, otcovských a rodičovských práv; zdôrazňuje skutočnosť, že v roku 2010 len 2,7 % osôb využívajúcich právo na rodičovskú dovolenku boli muži, čo zdôrazňuje potrebu konkrétnych krokov na zabezpečenie priznania individuálnych a neprenosných práv na rodičovskú dovolenku na čo najširšom základe;
9. opakuje, že je sklamaný zo stiahnutia smernice o materskej dovolenke po mnohých rokoch snahy o prekonanie patovej situácie, a teda zaistenie lepšej ochrany európskych občanov; vyzýva Komisiu, aby predložila nový návrh a rešpektovala postoj Parlamentu, ktorý podporuje predĺženie súčasnej plne platenej minimálnej garantovanej materskej dovolenky zo 14 na 20 týždňov a záväzné právo na platenú otcovskú dovolenku; domnieva sa, že vo všetkých členských štátoch treba prijať osobitné opatrenia na zlepšenie rovnováhy medzi pracovným a súkromným životom žien; naliehavo žiada Komisiu, aby do rámca európskeho semestra začlenila výraznejší sociálny rozmer a ciele rodovej rovnosti v zamestnaní;
10. víta návrh na zavedenie opatrovateľskej dovolenky, ako sa predpokladá v pláne Komisie na nový začiatok s cieľom riešiť problém vyváženého pracovného a súkromného života, ktorému čelia pracujúce rodiny;
11. požaduje posun k individualizácii práv v oblasti politiky sociálnej spravodlivosti;

Chudoba a práca

12. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby so zreteľom na ciele stratégie Európa 2020 zaviedli politiky na podporu zamestnanosti žien a začlenenie sociálne marginalizovaných skupín

žien na trh práce, posilnili a zlepšili vzdelávanie a investovali viac do školiacich a informačných kampaní, čím zabezpečia, že pri následnom začleňovaní žien do trhu práce bude prevládať kvalifikácia, pričom by mali klásť dôraz na celoživotné vzdelávanie, pretože ženám poskytuje zručnosti nevyhnutné na prístup ku kvalitným pracovným miestam a dáva im možnosť rekvalifikácie na neustále sa meniacom trhu práce; požaduje, aby sa zvýšila propagácia predmetov STEM so zameraním na mladé dievčatá v záujme včasného riešenia existujúcich vzdelávacích stereotypov a boja proti dlhodobým rozdielom v zamestnaní a odmeňovaní; požaduje rozvoj cenovo dostupných a kvalitných verejných služieb starostlivosti, prispôsobiteľný, ale nie neistý pracovný čas, ktorý bude prospešný pre ženy i mužov, a opatrenia na boj proti profesijnej a odvetvovej segregácii mužov a žien, a to aj v podnikateľskom svete a v riadiacich pozíciách;

13. zdôrazňuje, že prístup k úverom, finančným službám a poradenstvu je kľúčový pre posilnenie postavenia žien čeliacich sociálnemu vylúčeniu v podnikaní a pre zvýšenie ich zastúpenia v tomto odvetví; vyzýva Komisiu a členské štáty, aby prijali účinné opatrenia s cieľom zlepšiť prístup k financovaniu pre ženy, ktoré chcú začať svoje vlastné obchodné alebo investičné projekty, a aby podporovali podnikanie žien, pretože prispieva k všeobecnému hospodárskemu a sociálnemu rozvoju, uľahčili prístup k úverom, a to aj prostredníctvom mikroúverových nástrojov, najmä so zreteľom na zraniteľné ženy vystavené viacnásobnej diskriminácii, a vytvárali a rozširovali programy samostatnej zárobkovej činnosti spôsobom, ktorý nepovedie k neistote; v tejto súvislosti zdôrazňuje význam výmeny a propagácie najlepších postupov, mentorstva, ženských vzorov a ďalších foriem podpory nezamestnaných žien;
14. zdôrazňuje, že kľúčový význam majú: reforma makroekonomických a sociálnych politík a politík trhu práce prostredníctvom ich zosúladenia s politikami v oblasti rodovej rovnosti, aby sa ženám zaručila ekonomická a sociálna spravodlivosť, prehodnotenie metód používaných na určenie miery chudoby a vytvorenie stratégií presadzovania spravodlivého rozdelenia bohatstva, zaručenie minimálneho príjmu a dôstojných miezd a dôchodkov a vytváranie väčšieho počtu kvalitných pracovných miest so súvisiacimi nárokmi pre ženy a poskytnutie možnosti ženám a dievčatám využívať verejné služby na vysokej úrovni, a to aj z hľadiska znižovania rodových rozdielov, pokiaľ ide o zlepšenie služieb sociálneho zabezpečenia;
15. poznamenáva, že ženy sú častejšie zamestnávané na neistých a slabo platených pracovných miestach a na základe neštandardných pracovných zmlúv; konštatuje, že ďalší aspekt pracovnej neistoty je miera nedobrovoľnej práce na kratší pracovný čas, ktorá prispieva k riziku chudoby a vzrástla zo 16,7 % na 19,6 % celkovej zamestnanosti; vyzýva členské štáty, aby zintenzívnili svoje úsilie v boji proti nelegálnej práci, neistým pracovným miestam a zneužívaniu netypických foriem zmlúv, medzi ktoré patria aj pracovné zmluvy na nula hodín v niektorých členských štátoch; upozorňuje na vysokú mieru nelegálnej práce, ktorú vykonávajú ženy a ktorá má negatívny vplyv na ich príjem, sociálne zabezpečenie a ochranu, ako aj nepriaznivý účinok na HDP EÚ; naliehavo vyzýva členské štáty, aby zvažili vykonávanie odporúčaní Medzinárodnej organizácie práce (MOP) zameraných na zníženie počtu neistých pracovných miest¹, ako je napríklad analýza a sprísnenie podmienok, za

---

¹ Medzinárodná organizácia práce, Politiky a predpisy na boj proti neistým pracovným miestam (Policies and regulations to combat precarious employment), 2011.

ktorých sa neisté pracovné zmluvy môžu využívať, a obmedzenie obdobia, počas ktorého môžu byť pracovníci opätovne zamestnaní na základe takejto zmluvy a po uplynutí ktorého by mali dostať možnosť zamestnať sa na trvalú pracovnú zmluvu;

16. vyzýva členské štáty, aby monitorovali práva pracujúcich žien, ktoré v čoraz väčšej miere vykonávajú slabo platenú prácu a sú obeťami diskriminácie;
17. poukazuje na to, že existujú nové kategórie žien žijúcich v chudobe, ktoré pozostávajú z mladých kvalifikovaných žien, najmä v niektorých členských štátoch, ktorých daňové politiky nezohľadňujú ťažkosti, s ktorými sa tieto kategórie stretávajú, a teda odsudzujú veľkú časť mladých absolventiek na neistý pracovný život a príjem, ktorý len zriedka prekračuje hranicu chudoby (tzv. noví chudobní);
18. opakovane vyzýva Komisiu, aby zrevidovala existujúce právne predpisy s cieľom odstrániť rozdiely v odmeňovaní žien a mužov a zmenšiť rozdiely v ich dôchodkoch; konštatuje, že pre odstránenie rozdielov v odmeňovaní žien a mužov majú zásadný význam opatrenia zamerané na zvýšenie transparentnosti miezd, a vyzýva členské štáty, aby vykonávali odporúčanie Komisie zo 7. marca 2014 týkajúce sa posilnenia zásady rovnakej odmeny pre ženy a mužov prostredníctvom transparentnosti vrátane presunutia dôkazného bremena pri sťažnostiach na rodovú diskrimináciu na pracovisku;
19. vyzýva Komisiu, aby vypracovala štúdiu o tom, aký vplyv majú postupy súvisiace s oficiálnym uznaním zmeny pohlavia alebo ich absencia na postavenie transrodových osôb na trhu práce, najmä na ich prístup k zamestnaniu, úroveň odmeňovania, kariérny rast a dôchodky;
20. považuje za naliehavo nutné vypracovať na úrovni EÚ vymedzenie pojmu práca rovnakej hodnoty, ktoré bude brať do úvahy judikatúra Súdneho dvora, a to s cieľom zaistiť zohľadňovanie faktorov ako pracovné podmienky, zodpovednosť zverená pracovníkom a telesné či duševné požiadavky kladené danou prácou; považuje za naliehavo nutné venovať sa problematike rovnakej odmeny za prácu rovnakej hodnoty v rôznych odvetviach, aby bolo možné uplatňovať širší výklad pokrývajúci rozdiely v odmeňovaní práce, ktorá sa spočiatku nemusí javiť ako porovnateľná, napríklad opatrovateľský sektor v porovnaní s výrobným odvetvím;
21. so znepokojením konštatuje, že ženy často dostávajú dôchodok, ktorý sotva presahuje životné minimum, a to z rôznych dôvodov, napríklad preto, že kvôli starostlivosti o rodinu prerušili alebo ukončili svoj pracovný život, prevažnú časť života pracovali na čiastočný úväzok alebo vykonávali neplatenú prácu pre svojho manžela, najmä v oblasti obchodu alebo poľnohospodárstva, a neprispievali do systému sociálneho zabezpečenia;
22. víta skutočnosť, že Komisia vo svojej novej stratégii pre rodovú rovnosť považuje rovnakú odmenu za prácu rovnakej hodnoty za jednu z kľúčových oblastí činnosti; vyjadruje však poľutovanie nad tým, že Komisia zverejnila len pracovný dokument svojich útvarov, čím znížila význam tejto stratégie pre rodovú rovnosť na úroveň interného dokumentu; vyzýva preto Komisiu, aby prijala oznámenie venované novej stratégii pre rodovú rovnosť a práva žien na obdobie po roku 2015 a umožnila tak účinnú realizáciu cieľov a politik, ktoré sú v nej zahrnuté;
23. žiada členské štáty, aby zabezpečili, že každá osoba, ktorá dočasne pozastaví svoju

profesijnú činnosť s cieľom venovať sa výchove detí alebo starostlivosti o staršie osoby, sa bude môcť opätovne začleniť do trhu práce a vrátiť sa na svoju bývalú pozíciu a úroveň kariérneho postupu;

24. vyzýva Komisiu, aby uskutočnila posúdenie vplyvu systémov minimálneho príjmu v EÚ a zvažila ďalšie kroky, pri ktorých by sa zohľadnili hospodárske a sociálne okolnosti každého členského štátu, ako aj posúdenie toho, či tieto systémy umožňujú domácnostiam naplňovať základné osobné potreby; vyzýva Komisiu, aby na tomto základe posúdila spôsob a prostriedky poskytovania primeraného minimálneho príjmu nad hranicou chudoby vo výške 60 % národného mediánu príjmov vo všetkých členských štátoch v súlade s vnútroštátnymi postupmi a tradíciami, pričom bude rešpektovať individuálne charakteristiky členských štátov s cieľom podporiť sociálnu konvergenciu v celej EÚ; opäť naliehavo žiada členské štáty, aby zaviedli minimálny vnútroštátny dôchodok, ktorý nemôže byť nižší než hranica rizika chudoby;
25. konštatuje, že ženy na dôchodku sú najzraniteľnejšou skupinou a často žijú v chudobe alebo im chudoba hrozí; vyzýva členské štáty, aby k problematike znižovania rozdielov v dôchodkoch žien a mužov pristupovali ako k ekonomickému cieľu; vyzýva členské štáty na zreformovanie dôchodkových systémov s cieľom trvalo zabezpečiť primerané dôchodky pre všetkých, aby sa odstránili rozdiely v dôchodkoch žien a mužov; domnieva sa, že je potrebné, aby nástroje na riešenie rozdielov v dôchodkoch zahŕňali úpravu dôchodkových systémov s cieľom zabezpečiť rovnosť medzi ženami a mužmi, ako aj úpravu vzdelávacích systémov a systémov kariérneho plánovania a rodičovskej dovolenky i ďalších služieb na podporu rodičovstva; vyzýva členské štáty, aby zvažili poskytovanie spoločných dôchodkových práv v prípade rozvodu a rozluky, a to v súlade so zásadou subsidiarity; konštatuje, že zamestnanecké starobné dôchodkové systémy sa čoraz viac spravujú v súlade so zásadami uplatňovanými v poisťovníctve, čo by mohlo viesť k vzniku početných medzier z hľadiska sociálnej ochrany¹; zdôrazňuje, že Súdny dvor Európskej únie sa jasne vyjadril, že zamestnanecké dôchodkové systémy treba považovať za odmeňovanie a že zásada rovnakého zaobchádzania sa teda vzťahuje aj na ne;

Chudoba: všeobecné odporúčania

26. konštatuje, že osoby žijúce v chudobe v porovnaní s obyvateľmi v lepšej situácii často platia vyššie jednotkové náklady za ten istý tovar a služby, ktoré sú nevyhnutné na ich sociálne a ekonomické prežitie, najmä pokiaľ ide o telekomunikácie, energiu a vodu; vyzýva členské štáty, aby úzko spolupracovali s dodávateľmi a prevádzkovateľmi na rozvoji mechanizmov podpory a sociálnej tarifikácie v prospech najodkázanejších osôb v spoločnosti, najmä čo sa týka dodávok vody a elektrickej energie, s cieľom odstrániť energetickú chudobu domácností;
27. naliehavo žiada Komisiu, aby neodporúčala reorganizáciu a škrty vo verejnej správe členských štátov a nepresadzovala väčšiu pružnosť v oblasti zamestnávania či privatizáciu verejných služieb, pretože tieto prístupy nepochybne viedli k oslabeniu sociálnych práv pracovníkov a dôraznejšie ich pocíťovali ženy;

---

¹ http://ec.europa.eu/justice/gender-equality/files/conference_sept_2011/dgjustice_oldagepensionspublication3march2011_en.pdf.

28. opätovne zdôrazňuje úlohu vzdelávania v boji proti rodovým stereotypom, pri posilňovaní postavenia žien a dievčat v sociálnej, ekonomickej, kultúrnej a politickej oblasti a vo vedeckej kariére i pri ukončení cyklu chudoby prostredníctvom začleňovania žien do odvetví, v ktorých sú nedostatočne zastúpené, ako je veda, technika, inžinierstvo a podnikanie, a vyzýva Komisiu, aby ciele v oblasti odbornej prípravy žien zapracovala do odporúčaní pre jednotlivé krajiny; zdôrazňuje úlohu neformálneho vzdelávania; vyzýva členské štáty, aby investície do vzdelávania dievčat a žien zamerané na zvýšenie ich potenciálu zahrnuli ako neoddeliteľnú súčasť do svojich hospodárstiev a plánov obnovy; nabáda členské štáty, aby sa snažili pomáhať mladým ženám pri prechode z formálneho vzdelávania na trh práce; zdôrazňuje, že je potrebné, aby všetky vzdelávacie inštitúcie sprostredkovali demokratické hodnoty s cieľom podporovať toleranciu, aktívne občianstvo, sociálnu zodpovednosť a rešpektovanie rozdielov týkajúcich sa rodov, menšín a etnických a náboženských skupín; poukazuje na význam športu a telesnej výchovy pri prekonávaní predsudkov a stereotypov a na ich potenciálnu hodnotu pri napomáhaní sociálne zraniteľných mladých ľudí vrátiť sa na správnu cestu;
29. vyjadruje znepokojenie nad tým, že ženy, ktoré majú deti, sú na pracovisku diskriminované, pretože sú matkami, a nie preto, že ich pracovný výkon je v porovnaní s kolegami horší; naliehavo žiada členské štáty, aby aktívne podporovali pozitívny obraz matiek ako zamestnankýň a bojovali proti fenoménu „trestania za materstvo“, ktorý zistilo viacero výskumných štúdií;
30. vyzýva Komisiu a členské štáty na zabezpečenie toho, aby sa štrukturálne a investičné fondy, najmä ESF, ako aj EFSI využívali na zlepšenie vzdelávania a odbornej prípravy v záujme zlepšenia prístupu na trh práce a boja proti nezamestnanosti, chudobe a sociálnemu vylúčeniu žien; zdôrazňuje, že 20 % podiel ESF, ktorý je vyčlenený na opatrenia v oblasti sociálneho začleňovania a projekty zamerané na sociálnu inováciu, by sa mohol aktívnejšie využívať na podporu iniciatív, ako sú miestne projekty malého rozsahu, ktorých cieľom je posilniť postavenie žien trpiacich chudobou a sociálnym vylúčením; naliehavo vyzýva členské štáty, aby uskutočnili viac informačných kampaní o príležitostiach na účasť na projektoch financovaných EÚ;
31. požaduje mechanizmy financovania, ktoré podnietia dosiahnutie rovnakého zastúpenia v oblastiach, v ktorých panuje rodová nerovnováha, a zdôrazňuje potrebu údajov rozčlenených podľa rodovej príslušnosti s cieľom lepšie pochopiť situáciu dievčat, chlapcov, mužov a žien a môcť tak účinnejšie reagovať na nerovnováhu; žiada Komisiu, aby predložila informácie o účasti na európskych programoch mobility na vzdelávacie účely, ako sú Erasmus+, Kreatívna Európa a Európa pre občanov, rozčlenené na základe rodovej príslušnosti a veku;
32. pripomína predovšetkým právo detí migrantov a utečencov, a to chlapcov aj dievčat, na prístup k vzdelávaniu, ktoré je jednou z priorit európskych spoločností; zdôrazňuje preto, že by sa na úrovni EÚ, ako aj na vnútroštátnej úrovni mali prijať mimoriadne opatrenia v oblasti vzdelávania migrantov v súvislosti s pretrvávajúcou migračnou krízou; zdôrazňuje, že vzdelávanie je kľúčom k integrácii a zamestnateľnosti, a ak sa vnútroštátne vzdelávacie systémy nezhostia tejto náročnej úlohy, môže to vyvolať ďalšiu kultúrnu segregáciu a prehĺbiť sociálne rozdiely; poukazuje na to, že prístup k vzdelaniu na požadovanej úrovni kvality spolu s jazykovou a psychologickou podporou,

a to tak v utečeneckých táboroch, ako aj v mestách, ktoré utečencov prijímajú, by nemal byť obmedzovaný byrokratickými a administratívnymi otázkami súvisiacimi s uznaním postavenia utečenca;

33. zdôrazňuje prínos dobrovoľníckych organizácií a tretieho sektora v tejto oblasti a nalieha na členské štáty, aby podporovali ich úsilie; pripomína vysokú účasť žien na dobrovoľnom vzdelávaní a iných činnostiach, ako aj pri podpore a zlepšovaní vzdelávacích možností, napríklad pre deti utečencov a znevýhodnené deti;
34. zdôrazňuje, že vplyv chudoby a sociálneho vylúčenia na deti môže pretrvávať celý život a viesť k medzigeneračnému prenosu chudoby; zdôrazňuje, že vo všetkých členských štátoch je riziko chudoby a sociálneho vylúčenia medzi deťmi úzko prepojené s úrovňou vzdelania ich rodičov, predovšetkým matiek, a so situáciou rodičov na trhu práce, ich sociálnou situáciou a formami podpory rodín zo strany členských štátov; odporúča, aby členské štáty zaistili, že všetci mladí ľudia budú mať prístup ku kvalitnému bezplatnému verejnému vzdelávaniu v každom veku, a to aj v ranom detstve; zdôrazňuje úlohu výchovného poradenstva pre deti, ktorého cieľom je umožniť im využívať ich plný potenciál; zdôrazňuje, že je potrebné podporovať cieleňými programami ďalšie vzdelávanie mladistvých matiek, ktorých predčasné ukončenie školskej dochádzky je prvým krokom vedúcim k chudobe; zdôrazňuje, že treba zaviesť komplexný súbor opatrení na boj proti chudobe detí a podporu dobrých životných podmienok detí, ktorý bude založený na troch pilieroch, a to na prístupe k primeraným zdrojom a zladení pracovného a rodinného života, na prístupe ku kvalitným službám a na zapájaní detí do rozhodnutí, ktoré sa ich týkajú, a do kultúrnych, voľnočasových a športových aktivít; opakuje, že je potrebné zabezpečiť ľahký prístup k informáciám za rovnakých podmienok, najmä pokiaľ ide o sociálne zabezpečenie, vzdelávanie dospelých, zdravotnú starostlivosť a dostupnú ekonomickú podporu;
35. zdôrazňuje, že neuznávanie LGBTI rodín mnohými členskými štátmi vedie k nižším príjmom a vyšším životným nákladom pre LGBTI osoby, čím sa zvyšuje riziko chudoby a sociálneho vylúčenia; domnieva sa, že právne predpisy v oblasti rovnakého zaobchádzania sú zásadne dôležitým nástrojom boja proti chudobe vyplývajúcej z marginalizácie a diskriminácie postihujúcej sexuálne a rodové menšiny; v tejto súvislosti vyzýva Radu, aby prijala návrh smernice z roku 2008 o vykonávaní zásady rovnakého zaobchádzania s osobami bez ohľadu na náboženské vyznanie alebo vieru, zdravotné postihnutie, vek alebo sexuálnu orientáciu; okrem toho žiada, aby sa pri akomkoľvek budúcom prepracovaní smerníc o rodovej rovnosti výslovne zahrnul zákaz diskriminácie na základe rodovej identity; je naďalej znepokojený tým, že informovanosť o právach a povedomie o existencii orgánov a organizácií ponúkajúcich podporu obetiam diskriminácie je na nízkej úrovni; v tejto súvislosti vyzýva Komisiu, aby dôsledne monitorovala účinnosť vnútroštátnych orgánov a postupov na riešenie sťažností;
36. požaduje plné uplatňovanie smernice 2006/54/ES o vykonávaní zásady rovnosti príležitostí a rovnakého zaobchádzania s mužmi a ženami vo veciach zamestnanosti a povolania, pričom žiada revíziu tejto smernice tak, aby sa od spoločností vyžadovalo vypracovanie opatrení alebo plánov týkajúcich sa rodovej rovnosti vrátane opatrení na odstránenie segregácie, vytvorenia systémov odmeňovania a opatrení na podporu kariéry žien;

37. opätovne potvrdzuje význam ekonomického a finančného vzdelávania v nízkom veku, pretože preukázateľne zlepšuje ekonomické rozhodovanie v neskoršom živote, a to aj v oblasti riadenia výdavkov a príjmov; odporúča výmenu najlepších postupov a podporu vzdelávacích programov zameraných na ženy a dievčatá v zraniteľných skupinách a marginalizovaných komunitách, ktoré čelia chudobe a sociálnemu vylúčeniu;
38. konštatuje, že chýbajúci príjem partnera môže byť faktorom, ktorý vo výraznej miere prispieva k chudobe a sociálnemu vylúčeniu žien; poukazuje na často neistú situáciu vdov, rozvedených žien a osamelých matiek, ktorým súd zveril do starostlivosti deti, pre ktoré treba stanoviť primeranú výšku výživného; konštatuje, že neplatenie výživného môže osamelé matky uvrhnúť do chudoby; zdôrazňuje skutočnosť, že rozvedené ženy sú náchylné na diskrimináciu a chudobu, čo dokazuje, že ženy ešte stále nie sú ekonomicky úplne nezávislé, a teda poukazuje na potrebu ďalších krokov v oblasti trhu práce a odstraňovania rozdielov v odmeňovaní žien a mužov;
39. zdôrazňuje, že daňové politiky majú rodový rozmer; vyzýva preto Komisiu, aby propagovala najlepšie postupy v oblasti daňových politík, ktoré zohľadňujú rodový vplyv a presadzujú rodovú rovnosť, najmä v oblasti zdaňovania príjmov domácností, pri ktorom môžu v niektorých prípadoch osoby s nižším príjmom podliehať vyšším daňovým sadzbám, vrátane DPH, a to aj prostredníctvom zavedenia zníženej sadzby DPH na tovar, ktorý je pre ženy nevyhnutný, ako napríklad tampóny;
40. zdôrazňuje, že zber údajov o výdavkoch a príjmoch domácností treba doplniť o individualizované údaje, aby bolo možné zohľadňovať rodové rozdiely v rámci domácností;
41. trvá na tom, že makroekonomická politika musí byť zlučiteľná s politikou v oblasti sociálnej rovnosti a musí zahŕňať výrazné rodové hľadisko; opakuje, že finančné inštitúcie ako ECB a národné centrálné banky musia pri modelovaní makroekonomických menových politík alebo politík finančných služieb a rozhodovaní o nich zohľadňovať sociálne následky vrátane vplyvu na rodové rozdiely;
42. opakuje svoju podporu, pokiaľ ide o iniciatívu zameranú na sformulovanie referenčného rozpočtu s usmerneniami, a vyzýva Komisiu, aby pri jeho vypracúvaní zahrnila rodové aspekty vrátane rodových rozdielov, ktoré sa prejavujú v rámci domácností;
43. opäť potvrdzuje, že je potrebné uskutočniť výskum bezdomovectva žien, jeho príčin a hnacích faktorov, pretože súčasné údaje tento jav zachytávajú neadekvátne; konštatuje, že rodové prvky, ktoré by sa mali zohľadňovať, zahŕňajú rodovo podmienenú ekonomickú závislosť, dočasné bývanie a nevyužívanie sociálnych služieb;
44. zdôrazňuje, že násilie voči ženám je v EÚ naďalej významný problém, ktorý ovplyvňuje svoje obeť, a je naliehavo potrebné zapojiť jeho páchatel'ov do opatrení na boj proti násiliu voči ženám bez ohľadu na ich vek, vzdelanie, úroveň príjmov či sociálne postavenie, a poukazuje na to, že jeho vplyv na riziko marginalizácie, chudoby a sociálneho vylúčenia sa neustále zvyšuje; konštatuje, že ekonomická nezávislosť žien zohráva ústrednú úlohu v ich schopnosti vyhýbať sa situáciám rodovo motivovaného násillia pomocou prijímania aktívnych opatrení; vyzýva členské štáty a regionálne a miestne orgány, aby zabezpečili systémy sociálnej ochrany zaručujúce sociálne práva ženám, ktoré sa stali obeťami násillia v akejkoľvek forme, či už ide o domáce násillie,

obchodovanie s ľuďmi alebo prostitúciu, a aby podnikli kroky na ich opätovné začlenenie do trhu práce, pričom využijú aj nástroje ako ESF; zdôrazňuje, že je potrebné zvýšiť dostupnosť informácií, čo sa týka právnych služieb pre obeť násillia;

45. zdôrazňuje, že je nutné odhodlane bojovať proti domácejmu násilliu, a to najmä násilliu voči ženám; konštatuje, že ekonomická nezávislosť žien má pre ich život a schopnosť vymaniť sa zo situácií domáceho násillia kľúčový význam a že ženám, ktoré si vyčerpali platené voľno, hrozí strata zamestnania a ekonomickej nezávislosti; konštatuje, že nedávne zavedenie voľna udeleného v súvislosti s domácim násillím v Austrálii a USA zabezpečilo mnohým pracovníkom ochranu zamestnania pri riešení dôsledkov domáceho násillia, napríklad tým, že dotknutým osobám poskytuje čas na vybavenie návštev u lekára, zúčastňovanie sa na súdnych konaniach a zvládnutie ďalších postupov, ktoré treba v takýchto situáciách riešiť; vyzýva Komisiu a členské štáty, aby v súvislosti s obeťami domáceho násillia preskúmali zrealizovateľnosť a možné výsledky zavedenia systému mimoriadnej platenej dovolenky, a to v prípadoch, keď nedostatok platenej dovolenky je pre obeť prekážkou v snahe udržať si zamestnanie pri zabezpečení svojho súkromia; vyzýva tiež Komisiu a členské štáty, aby zaviedli ďalšie opatrenia na zvýšenie povedomia o probléme domáceho násillia a pomáhali obeťam takéhoto násillia, podporovali lepšiu informovanosť a obranu ich práv a chránili ich ekonomickú nezávislosť;
46. opäť vyzýva EÚ a všetky členské štáty, aby podpísali a ratifikovali Istanbulský dohovor, a požaduje, aby sa urýchlene začala iniciatíva s cieľom vypracovať smernicu EÚ o boji proti násilliu voči ženám; opätovne vyzýva Komisiu, aby predstavila európsku stratégiu boja proti rodovo motivovanému násilliu, vyhlásila európsky rok boja proti rodovo motivovanému násilliu a presadzovala legislatívne opatrenia zamerané na vymedzenie takéhoto násillia ako konkrétneho trestného činu úzko súvisiaceho s trestnými činmi z nenávisti;
47. domnieva sa, že je potrebné aktívne vyvíjať úsilie o zastavenie násillia voči ženám prostredníctvom zamerania sa na normy, ktoré násillie glorifikujú; zdôrazňuje, že proti stereotypom a štruktúram, ktoré sú základom pre násillie mužov voči ženám, je nutné bojovať aktívnymi opatreniami prostredníctvom kampaní a neustáleho vzdelávania o otázke machistických kultúr na národnej úrovni;
48. poukazuje na to, že nové technológie by sa mali považovať za základný nástroj tvorby nových pracovných miest a za možnosť, ako ženy vymaniť z chudoby;
49. nabáda členské štáty, aby v spolupráci s regionálnymi a miestnymi orgánmi pomáhali zlepšovať kvalitu života žien na vidieku v záujme zníženia rizika chudoby, pričom budú poskytovať kvalitné vzdelávacie programy zamerané na posilnenie postavenia vidieckych žien, ako aj kvalitné podmienky zamestnania a dôstojný príjem pre túto skupinu; nabáda členské štáty, aby zabezpečili kvalitnú komunálnu, sociálnu a verejnú infraštruktúru s cieľom zlepšiť celkové životné podmienky vo vidieckych oblastiach;
50. domnieva sa, že sa stále neuznávajú mnohé aspekty chudoby, a najmä chudoby žien, napríklad aj odopretie prístupu žien ku kultúre a k účasti na spoločenskom dianí, a preto vyzýva členské štáty, aby poskytovali podporu potrebnú na zaistenie toho, aby všetky ženy mohli využívať právo na kultúru, šport a voľný čas, s osobitným zreteľom na ženy, ktoré žijú v chudobe, ženy so zdravotným postihnutím a migrantky; domnieva sa, že

existujúce ukazovatele závažnej materiálnej deprivácie vylučujú faktory prístupu ku kultúre a k účasti na spoločenskom dianí a umožňujú preto len neúplné chápanie chudoby; žiada, aby sa vytvorili ďalšie ukazovatele na posudzovanie vylúčenia z hľadiska účasti na spoločenskom, kultúrnom a politickom živote, a najmä jeho vplyvu na bludný kruh chudoby, ako aj jeho medzigeneračné dôsledky;

51. požaduje uskutočnenie štúdií na získanie nových štatistík v tejto oblasti, ktoré by sa využili na vytvorenie rozsiahlejšej, komplexnej a spoľahlivej databázy;
52. konštatuje, že ženy so zdravotným postihnutím často trpia diskrimináciou v rámci rodinného prostredia a vo vzdelávaní, ich možnosti zamestnania sú obmedzené a sociálne dávky, ktoré dostávajú, nestačia na to, aby sa zabránilo ich upadnutiu do chudoby; v tejto súvislosti zdôrazňuje, že členské štáty a regionálne a miestne orgány by mali ženám so zdravotným postihnutím poskytovať špecializovanú starostlivosť, ktorú potrebujú na uplatňovanie svojich práv, a mali by navrhovať kroky na pomoc s ich začleňovaním do trhu práce prostredníctvom ďalších podporných opatrení, najmä v oblasti vzdelávania a odbornej prípravy;
53. požaduje ambicióznejšie kroky zamerané na boj proti energetickej chudobe, ktorá neprimerane postihuje slobodné ženy, domácnosti s jedným rodičom a domácnosti pod vedením žien; naliehavo žiada Komisiu a členské štáty, aby vypracovali vymedzenie pojmu energetickej chudoby, ktoré bude zohľadňovať rodové aspekty tohto javu, a aby ho začlenili do budúceho prepracovaného znenia smernice o energetickej hospodárnosti budov; zdôrazňuje významnú úlohu komunitných energetických iniciatív, ako sú družstvá, pri posilňovaní postavenia zraniteľných spotrebiteľov energie, a najmä žien, ktoré sú vystavené chudobe, sociálnemu vylúčeniu a marginalizácii; zdôrazňuje, že zmena klímy má veľký vplyv na chudobu žien, pretože ženy sú viac závislé od prírodných zdrojov a majú menej prostriedkov na to, aby sa mohli chrániť pred negatívnymi dôsledkami zmeny klímy, ako sú účinky na zdravie, sucho, prírodné katastrofy či vysídlenie súvisiace so zmenami životného prostredia; vyjadruje poľutovanie nad skutočnosťou, že rodové hľadisko sa systematicky nezavádzalo do politík EÚ v oblasti klímy, a žiada inštitúcie Únie, aby začlenili uplatňovanie hľadiska rodovej rovnosti do všetkých politík a právnych predpisov EÚ v oblasti klímy;
54. opäť potvrdzuje svoju výzvu adresovanú Komisii, aby sa snažila vytvoriť európsku záruku pre deti, ktorá zabezpečí, že každé európske dieťa ohrozené chudobou bude mať prístup k bezplatnej zdravotnej starostlivosti, bezplatnému vzdelávaniu, bezplatnej starostlivosti o deti, dôstojnému bývaniu a primeranej výžive; zdôrazňuje, že takáto politika musí riešiť situáciu žien a dievčat, a to najmä v zraniteľných a marginalizovaných komunitách; konštatuje, že iniciatíva s názvom záruka pre mladých ľudí musí zahŕňať rodové hľadisko;
55. nabáda členské štáty a Komisiu, aby zhromažďovali štatistiky rozčlenené podľa rodovej príslušnosti a zaviedli nové individuálne ukazovatele, pokiaľ ide o ženy a chudobu, ako nástroj na monitorovanie vplyvu širšej sociálnej a hospodárskej politiky a politiky zamestnanosti na ženy a chudobu s cieľom rozvíjať výmenu najlepších postupov, čo sa týka legislatívnych a rozpočtových nástrojov určených na boj proti chudobe, so zameraním na skupiny osobitne ohrozené chudobou vrátane migrantiek, príslušníčok etnických menšín, slobodných žien, starších žien, žien so zdravotným postihnutím a

- žien, ktoré zostávajú doma, aby sa starali o rodinného príslušníka, a to bez ohľadu na sexuálnu orientáciu či rodovú identitu;
56. vyzýva na uplatňovanie odporúčaní Komisie a na spoluprácu s ňou;
  57. zdôrazňuje úlohu sociálnych podnikov pri posilňovaní postavenia a začleňovaní žien, ktoré sú vystavené chudobe, sociálnemu vylúčeniu a viacnásobnej diskriminácii;
  58. zdôrazňuje, že je dôležité, aby politiky, programy a kroky EÚ v oblasti rozvojovej spolupráce a pomoci zohľadňovali rodové hľadisko, čím sa ženám umožní posilniť prostredníctvom vzdelávania a odbornej prípravy svoje postavenie a dosiahnuť nezávislosť a bude možné bojovať proti rodovej diskriminácii a všetkým formám násilia voči ženám vrátane obchodovania s ľuďmi a mrzačenia ženských pohlavných orgánov;
  59. žiada Komisiu a členské štáty, aby vypracovali postupy zapojenia zainteresovaných strán, ktoré budú podporovať a uľahčovať priame zaangažovanie osôb ohrozených chudobou a sociálnym vylúčením, najmä žien a dievčat, do tvorby politiky v oblasti sociálneho začleňovania na všetkých úrovniach;
  60. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby uplatňovali rodové rozpočtovanie ako nástroj na zabezpečenie toho, že rozpočtové rozhodnutia budú zohľadňovať rodový rozmer a riešiť diferencované účinky;
  61. vyzýva členské štáty, aby v boji proti chudobe spolupracovali s mimovládnyimi organizáciami, ktoré úspešne pôsobia v oblastiach postihnutých extrémnou chudobou a majú cenné know-how v miestnych komunitách; vyzýva členské štáty, aby podporovali účinnú spoluprácu na miestnej úrovni;
  62. vyzýva členské štáty a Komisiu, aby zapojili sociálnych partnerov (odborové zväzy a zamestnávateľov) a občiansku spoločnosť vrátane orgánov pôsobiacich v oblasti rodovej rovnosti do zabezpečovania rodovej rovnosti s cieľom podporovať rovnaké zaobchádzanie; zdôrazňuje, že sociálny dialóg musí zahŕňať monitorovanie a presadzovanie postupov v oblasti rodovej rovnosti na pracovisku vrátane pružných foriem organizácie práce s cieľom uľahčiť zladenie pracovného a súkromného života; zdôrazňuje význam kolektívnych zmlúv v boji proti diskriminácii a pri presadzovaní rovnosti medzi ženami a mužmi na pracovisku, ako aj iných nástrojov vrátane kódexov správania, výskumu a výmeny skúseností a osvedčených postupov v oblasti rodovej rovnosti;
  63. poveruje svojho predsedu, aby postúpil toto uznesenie Rade a Komisii.

DÔVODOVÁ SPRÁVA

Problematike chudoby a sociálneho vylúčenia žien sa v Parlamente už niekoľko rokov venuje zvýšená pozornosť. Na boj proti príčinám a dôsledkom mnohorakých stránok tejto neistoty sa vyzýva v mnohých uzneseniach. Treba však konštatovať, že napriek vynaloženému úsiliu sa v roku 2015 dosiahol len malý pokrok.

Dôsledky hospodárskej krízy, z ktorej sa Únia postupne dostáva, sa odrazili v náraste v štatistických údajoch o počte osôb, žien a mužov, ohrozovaných chudobou a sociálnym vylúčením.

Podľa posledných dostupných štatistík o rozdelení peňažnej chudoby a rozdieloch v príjmoch v EÚ sa 16,6 % obyvateľstva EÚ-28 považovalo za ohrozených chudobou po sociálnych transferoch. Toto riziko dosahuje 17,2 % v prípade žien oproti 16,1 % mužov. Za týmito údajmi sa určite skrývajú mnohé rozdiely medzi jednotlivými štátmi.

Ženy sú však naďalej v priemere vždy väčšmi postihnuté ako muži, a to tým viac, ak ide o slobodné matky, dôchodkyne, prísťahovalkyne alebo ženy s postihnutím. Majú nadmerné zastúpenie na neistých pracovných miestach, pokiaľ ide o prerušenia kariéry, povolania „vhodné pre ženy“ (starostlivosť o zdravie, domácnosť atď.) či prácu na čiastočný úväzok, pričom ide skôr o nevyhnutnosť starať sa o svojich blízkych ako o slobodné rozhodnutie.

Rozdiel v odmeňovaní oproti mužským kolegom a rozdiel v starobných dôchodkoch, ktorý je výsledkom prerušovanej kariéry v snahe harmonicky spojiť súkromný a pracovný život, kladú na plecia žien s finančnými ťažkosťami veľké bremeno a každodennú neistotu, pokiaľ ide o ich ekonomickú nezávislosť.

Tento vzťah zvyrazňuje pretrvávajúce nerovnosti, ktorým sú ženy vystavené. Poukazuje na úsilie, ktoré majú Únia a členské štáty vyvinúť s cieľom poskytnúť všetkým bez ohľadu na pohlavie rovnaké možnosti a príležitosti v oblastiach zamestnanosti, sociálneho zabezpečenia, odmeňovania, vzdelávania, starostlivosti o deti až po kultúru. Pripomína prostriedky, najmä finančné, ktorými už Európa a členské štáty disponujú na zastavenie trendu ochudobňovania polovice obyvateľstva.

Boj proti chudobe žien je totiž otázkou sociálnej spravodlivosti. Verejné výdavky vynakladané členskými štátmi na obmedzenie tejto nespravodlivosti, či už sú priame, alebo nepriame, by sa nemali vnímať ako plytvanie alebo obyčajné náklady, ale ako rozumná investícia určená na prerušenie bludného kruhu chudoby.

Tieto výdavky umožňujú, aby rodinné povinnosti pre pracovnú silu nepredstavovali obmedzenie a aby sa podporil domáci dopyt potrebný na obnovu hospodárstva EÚ.

Boj proti chudobe žien zároveň aspoň čiastočne poskytuje možnosť v dlhodobom horizonte riešiť problém chudoby detí, a teda i problém celosvetovej chudoby.

21.3.2016

STANOVISKO VÝBORU PRE ZAMESTNANOSŤ A SOCIÁLNE VECI

pre Výbor pre práva žien a rodovú rovnosť

k chudobe: rodové hľadisko
(2015/2228(INI))

Spravodajkyňa výboru požiadaneho o stanovisko: Lynn Boylan

(*) Postup pridružených výborov – článok 54 rokovacieho poriadku

NÁVRHY

Výbor pre zamestnanosť a sociálne veci vyzýva Výbor pre práva žien a rodovú rovnosť, aby ako gestorský výbor zaradil do návrhu uznesenia, ktorý prijme, tieto návrhy:

- A. keďže rodová rovnosť na trhu práce, ktorú možno dosiahnuť zvýšením sociálneho a hospodárskeho blahobytu, je prospešná nielen pre ženy, ale aj pre spoločnosť ako celok; keďže cieľ zabezpečiť rovnosť medzi mužmi a ženami bol stanovený už v Rímskej zmluve z roku 1957;
- B. keďže miera zamestnanosti žien je vo všeobecnosti nižšia ako u mužov – v roku 2014 predstavovala miera zamestnanosti mužov 70,1 % v EÚ-28 v porovnaní s 59,6 % žien¹; keďže podľa Komisie bola hodinová mzda žien v roku 2015 v porovnaní so mzdou mužov za tú istú prácu stále o 6 % nižšia; keďže rozdiel v odmeňovaní žien a mužov často vedie k tomu, že ženy dostávajú v porovnaní s mužmi nižšie dôchodky a v dôchodkovom veku sú častejšie vystavené riziku chudoby, a keďže v EÚ sú dôchodky žien v priemere o 39 % nižšie než dôchodky mužov; keďže odvetvie IKT sa vyznačuje vertikálnou aj horizontálnou segregáciou, ktorá je v tomto odvetví dokonca vyššia než v mnohých iných odvetviach, pričom väčšina žien (54 %) pracuje na miestach s nízkou mzdou a nízkou kvalifikáciou a pozície, ktoré v tomto odvetví zastávajú, zjavne nezodpovedajú úrovni ich vzdelania;
- C. keďže rodovo špecifické zamestnania, rozdiel v odmeňovaní a s tým spojený rozdiel

---

¹ http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Employment_statistics&oldid=190559

v dôchodkoch, nadmerné zastúpenie žien na neistých pracovných miestach¹, nedobrovoľná práca na čiastočný úväzok a prerušenie kariéry žien z dôvodu starostlivosti o deti alebo iných rodinných príslušníkov prispieva k tomu, že ženy sú obzvlášť postihnuté alebo ohrozené chudobou; keďže rodinám osamelého rodiča, a to najmä rodinám, v ktorých je týmto rodičom matka, hrozí väčšie riziko chudoby alebo sociálneho vylúčenia (49,8 % v porovnaní s 25,2 % priemerných domácností s nezaopatrenými deťmi, hoci medzi jednotlivými krajinami existujú podľa štatistiky EÚ o príjmoch a životných podmienkach veľké rozdiely)²; keďže chudoba rodičov vedie k chudobe detí a má vážny vplyv na neskorší život detí; keďže zvyšovanie účasti žien na trhu práce môže pomôcť zvládnuť zvýšené riziko ich chudoby a sociálneho vylúčenia;

- D. keďže nabádanie väčšieho počtu žien na to, aby vstúpili na trh práce a zotrvali na ňom, môže takisto pomôcť vyrovnávať účinky klesajúceho počtu obyvateľov v produktívnom veku vo väčšine členských štátov EÚ zvyšovaním ponuky práce, a keďže by sa tým prispelo k zníženiu tlaku na verejné financie a systémy sociálnej ochrany, lepšiemu využívaniu zručností a schopností žien a zvýšeniu potenciálu rastu a konkurencieschopnosti;
1. domnieva sa, že mužov treba nabádať na podporu rodovej rovnosti vo všetkých oblastiach a na všetkých úrovniach trhu práce a zapájať ich do nej;
  2. vyzýva členské štáty a Komisiu, aby podnikli kroky na boj proti všetkým formám viacnásobnej diskriminácie na základe rodu, zabezpečili uplatňovanie zásady nediskriminácie a rovnosti na trhu práce a pri prístupe k zamestnaniu, a najmä prijali opatrenia v oblasti sociálnej ochrany s cieľom zabezpečiť, aby nároky žien na odmenu a sociálne dávky vrátane dôchodkov boli rovnaké ako v prípade mužov s rovnakými alebo podobnými skúsenosťami, ktorí vykonávajú rovnakú prácu alebo prácu rovnakej hodnoty;
  3. požaduje riadne uplatňovanie smernice 2006/54/ES o vykonávaní zásady rovnosti príležitostí a rovnakého zaobchádzania s mužmi a ženami vo veciach zamestnanosti a povolania, pričom žiada revíziu tejto smernice tak, aby sa od spoločností vyžadovalo povinné vypracovanie opatrení alebo plánov v oblasti rodovej rovnosti vrátane opatrení na odstránenie segregácie, vytvorenia systémov odmeňovania a opatrení na podporu kariéry žien;
  4. konštatuje, že ženy so zdravotným postihnutím alebo ženy, ktoré ostávajú doma, aby sa starali o člena rodiny, sú neprimerane vystavené riziku chudoby;
  5. zdôrazňuje, že trvalým problémom, ktorý treba riešiť, je nielen otvorená diskriminácia, ale aj pretrvávanie stereotypných predstáv o mužskosti a ženskosti v rôznych odvetviach a povolaniach na trhu práce, ktoré tvoria základ nerovných mocenských vzťahov a štruktúr medzi ženami a mužmi a posilňujú ich;
  6. zdôrazňuje, že diskriminácia na trhu práce je jednou z hlavných príčin nerovnosti medzi

---

¹ McKay, Sonia; Jefferys, Steve; Paraksevopoulou, Anna; Keles, Janoj. Apríl 2012. *Study on precarious work and social rights (Štúdiá o neistých pracovných miestach a sociálnych právach)*, 2012. Vypracovaná pre Európsku komisiu.

Uznesenie Európskeho parlamentu z 19. októbra 2010 o otázke žien na neistých pracovných miestach (Ú. v. EÚ C 70E , 8.3.2012, s. 1).

² Save the Children, Chudoba a sociálne vylúčenie detí v Európe, Brusel, 2014, s. 14.

ženami a mužmi v spoločnosti ako celku a že zabezpečenie rovnakých príležitostí v pracovnom živote a ekonomická nezávislosť žien majú zásadný význam pre rovnosť medzi ženami a mužmi v iných oblastiach; vyzýva preto Komisiu a členské štáty, aby predložili rozhodné opatrenia proti diskriminácii z dôvodu pohlavia na trhu práce, ktoré sa zamerajú na rôzne aspekty, ako napríklad prijímanie zamestnancov, odmeny, sociálne dávky a dôchodky; okrem toho zdôrazňuje, že pri riešení diskriminácie je dôležité zohľadňovať viacnásobné a prierezové formy diskriminácie žien so zdravotným postihnutím, migrantiek a príslušníčok etnických menšín, rómskych žien, starších žien, osamelých matiek a osôb patriacich ku skupine LGBTIQ;

7. domnieva sa, že odstránenie rozdielov v odmeňovaní žien a mužov si vyžaduje zvýšenú účasť žien na trhu práce, vyššiu transparentnosť systémov odmeňovania (vrátane údajov rozdelených podľa jednotlivých odvetví) a vykonávanie odporúčaní Komisie týkajúcich sa transparentnosti v oblasti miezd, rodovo neutrálny opis a klasifikáciu pracovných miest, presunutie dôkazného bremena pri napadnutí diskriminácie žien v zamestnaní, dodržiavanie zásady rovnakých príležitostí pre mužov a ženy a presadzovanie príslušných právnych predpisov EÚ, ako aj ukončenie rodovej diferenciacie pracovnej sily a silný dôraz na politiky podporujúce zosúladenie pracovného a súkromného života;
8. poukazuje na to, že v odmeňovaní a kariérom postupe žien a mužov pracujúcich v odvetví IKT pretrvávajú rozdiely; zdôrazňuje, že zásada rovnakej odmeny za rovnakú prácu na rovnakom pracovisku, ktorá zabezpečuje náležité a spravodlivé mzdy, sa spochybňuje, hoci predstavuje jeden zo základných pilierov sociálnej spravodlivosti na trhu práce a mala by byť preto prioritne chránená; opakuje, že by sa nemalo pripustiť, aby sa v digitálnom hospodárstve zakorenili nerovnosti, pokiaľ ide o rovnakú odmenu a kariérny rast; zdôrazňuje, že zvyšujúca sa účasť žien na trhu práce a súvisiace investície do politík sociálneho začleňovania pomôžu znížiť rozdiely v odmeňovaní žien a mužov; zdôrazňuje zároveň význam kolektívneho vyjednávania v digitálnom trhovom hospodárstve v záujme zabezpečenia kvality a istoty pracovných miest v časoch digitalizácie;
9. domnieva sa, že rozdiel v dôchodkoch žien a mužov, ktorý predstavuje 39 %¹ a je rozhodujúcim faktorom, pokiaľ ide o riziko chudoby žien v EÚ, treba riešiť pomocou širokej škály komplexných nástrojov; poznamenáva, že v dôsledku rozdielov v odmeňovaní, neistej a málo platenej práce, poskytovania neplatenej starostlivosti a vylúčenia z trhu práce na dlhé obdobia počas svojho života sa ženy snažia nahromadiť dostatočné príspevky v rámci súkromných i verejných dôchodkových systémov ; zdôrazňuje význam boja proti nepriamej diskriminácii v dôchodkových systémoch, a to nielen v zamestnaneckých systémoch, ale aj v súvislosti s postupmi zákonných dôchodkových systémov; žiada členské štáty, aby zaviedli započítateľné obdobia starostlivosti o inú osobu v prípade žien i mužov ako rovnocenné obdobia pre vytváranie dôchodkových práv s cieľom zabezpečiť, aby tí, ktorí načas opustia zamestnanie, aby sa neformálne a bezplatne starali o nezaopatrenú osobu alebo o člena rodiny, neboli z tohto dôvodu znevýhodnení, a aby sa čas strávený v úlohe opatrovateľa započítaval do nároku na dôchodok, s cieľom odzrkadliť príspevok, ktorý títo opatrovatelia naďalej prinášajú spoločnosti; poznamenáva v tejto súvislosti, že väčšiu časť starostlivosti v EÚ v

---

¹ Uznesenie Európskeho parlamentu z 9. septembra 2015 o správe o realizácii, výsledkoch a celkovom hodnotení roku 2012, ktorý bol Európskym rokom aktívneho starnutia a solidarity medzi generáciami (Prijaté texty, P8_TA(2015)0309).

súčasnosti poskytujú títo neoficiálni, neplatení opatrovatelia, ktorí sú však čoraz viac pod tlakom vzhľadom na demografické zmeny a zvyšujúcu záťaž v oblasti starostlivosti, a že 78 % zo všetkých opatrovateľov sú ženy;

10. konštatuje, že ženy na dôchodku sú najzraniteľnejšou skupinou a často žijú v chudobe alebo im chudoba hrozí; vyzýva členské štáty, aby k problematike znižovania rozdielov v dôchodkoch žien a mužov pristupovali ako k ekonomickému cieľu; vyzýva členské štáty, aby zreformovali dôchodkové systémy s cieľom trvalo zabezpečiť primerané dôchodky pre všetkých a odstrániť tak rozdiel v dôchodkoch žien a mužov; domnieva sa, že je potrebné, aby nástroje na riešenie rozdielu v dôchodkoch zahŕňali úpravu dôchodkových systémov s cieľom zabezpečiť rovnosť medzi ženami a mužmi, ako aj úpravu vzdelávacích systémov, systémov kariérneho plánovania a rodičovskej dovolenky a ďalších služieb na podporu rodičovstva; vyzýva členské štáty, aby zvážili poskytovanie spoločných dôchodkových práv v prípade rozvodu a rozluky, a to v súlade so zásadou subsidiarity; konštatuje, že zamestnanecké starobné dôchodkové systémy sa čoraz viac spravujú v súlade so zásadami uplatňovanými v poisťovníctve, čo by mohlo viesť k vzniku početných medzier z hľadiska sociálnej ochrany¹; zdôrazňuje, že Súdny dvor Európskej únie sa jasne vyjadril, že zamestnanecké dôchodkové systémy treba považovať za odmeňovanie a že zásada rovnakého zaobchádzania sa teda vzťahuje aj na ne;
11. poznamenáva, že ženy sú častejšie zamestnávané na neistých a slabo platených pracovných miestach a na základe neštandardných pracovných zmlúv; konštatuje, že ďalší aspekt pracovnej neistoty je miera nedobrovoľnej práce na kratší pracovný čas, ktorá prispieva k riziku chudoby a vzrástla zo 16,7 % na 19,6 % celkovej zamestnanosti; vyzýva členské štáty, aby zvýšili svoje úsilie v boji proti nelegálnej práci, neistým pracovným miestam a zneužívaniu atypických foriem zmlúv, medzi ktoré patria aj zmluvy bez uvedenia pracovného času v niektorých členských štátoch; upozorňuje na vysokú mieru nelegálnej práce, ktorú vykonávajú ženy a ktorá má negatívny vplyv na ich príjem, sociálne zabezpečenie a ochranu, ako aj nepriaznivý účinok na HDP EÚ; naliehavo vyzýva členské štáty, aby zvážili vykonávanie odporúčaní Medzinárodnej organizácie práce (MOP) zameraných na zníženie počtu neistých pracovných miest², ako je napríklad analýza a sprísnenie podmienok, za ktorých sa môžu uplatniť neisté pracovné zmluvy, a obmedzenie obdobia, počas ktorého môžu byť pracovníci opätovne zamestnaní na základe takejto zmluvy a po uplynutí ktorého by mali dostať možnosť zamestnať sa na trvalú pracovnú zmluvu;
12. zdôrazňuje, že hoci ženy sú čoraz lepšie kvalifikované a z hľadiska dosiahnutého stupňa vzdelania mužov dokonca predstihujú, je ich zastúpenie na trhu práce stále nedostatočné; poukazuje preto na potrebu podniknúť ďalšie kroky smerom ku komplexnému začleneniu rovnováhy medzi pracovným a súkromným životom do tvorby politik vrátane zariadení určených na starostlivosť, dovolenky a pružného pracovného času, ako aj daňových systémov a systémov dávok, ktoré nebudú odrádzať druhé zárobkovo činné osoby v domácnosti od toho, aby pracovali alebo pracovali viac;

13. vyzýva Komisiu, aby prelomila tzv. sklený strop, ktorý ženám bráni v prístupe k

---

¹ http://ec.europa.eu/justice/gender-equality/files/conference_sept_2011/dgjustice_oldagepensionspublication3march2011_en.pdf.

² Medzinárodná organizácia práce, Politiky a predpisy na boj proti neistým pracovným miestam (Policies and regulations to combat precarious employment.) 2011.

manažérskym a vedúcim pozíciám; požaduje preto urýchlené prijatie smernice o ženách v správnych radách ako dôležitý prvý krok pre rovnaké zastúpenie vo verejnom a súkromnom sektore a zdôrazňuje povinnosť Komisie prijať akékoľvek opatrenia, ktoré by mohli pomôcť prekonať patovú situáciu v Rade, pokiaľ ide o právne predpisy EÚ týkajúce sa transparentnosti a väčšej rodovej rovnováhy pri prijímaní pracovníkov na rozhodovacie pozície;

14. vyzdvihuje úlohu podnikania ako jednej z ciest k ekonomickej nezávislosti žien; naliehavo vyzýva členské štáty, aby zvýšili dostupnosť a informovanosť o možnostiach, ako sú mikropôžičky, ktoré predstavujú spôsob, ako nadobudnúť finančné prostriedky bez neadekvátneho zadĺženia (úžera);
15. zdôrazňuje, že zosúladenie pracovného a súkromného života je základným predpokladom na dosiahnutie rodovej rovnosti; vyzýva preto Komisiu a členské štáty, aby bezodkladne pripravili návrhy týkajúce sa smernice o materskej dovolenke a smernice o dovolenke pre opatrovateľov a aby posilnili právne predpisy o otcovskej dovolenke; zdôrazňuje, že nedostatok prístupnej, cenovo dostupnej a kvalitnej starostlivosti o deti a podporných služieb prehĺbuje rodové rozdiely v zamestnanosti a odmeňovaní a s tým súvisiacu rozdielnu výšku dôchodku a zvyšuje už aj tak neprímerane vysoký počet žien, ktoré majú neisté pracovné miesta a žijú v chudobe alebo im chudoba hrozí; poukazuje na to, že takáto situácia prevláda najmä v domácnostiach osamelého rodiča, kde je týmto rodičom väčšinou žena; v tejto súvislosti zdôrazňuje najmä význam dosiahnutia barcelonských cieľov v oblasti starostlivosti o deti; zdôrazňuje, že tieto ciele boli pôvodne stanovené na rok 2020 a že väčšina členských štátov ich stále nespĺnila; naliehavo vyzýva členské štáty, aby zvýšili počet žien na trhu práce prostredníctvom opatrení, ktoré umožnia lepšie zosúladenie pracovného a súkromného života a osobitne zohľadnia zložité rodinné situácie, a aby zabezpečili realizáciu nevyhnutných a prospešných zlepšení, pokiaľ ide o prístup k službám starostlivosti o deti a podporným službám pre deti, a to napríklad zvýšením výdavkov na poskytovanie služieb starostlivosti o deti a/alebo finančných príspevkov pre domácnosti, motivovaním zamestnávateľov k tomu, aby prispievali na náklady na starostlivosť o deti, lepším využívaním finančných prostriedkov EÚ a čerpaním inšpirácie z najlepších postupov uplatňovaných v jednotlivých členských štátoch;
16. domnieva sa, že chudoba detí súvisí s chudobou žien, a preto vyzýva členské štáty, aby vykonávali odporúčanie týkajúce sa chudoby a blaha detí¹ a využívali monitorovací rámec založený na ukazovateľoch, ktorý je k nemu priložený;
17. víta, že Parlament rozhodol vyzvať Komisiu a členské štáty na zavedenie záruky pre deti, tak aby každé dieťa žijúce v chudobe mohlo mať prístup k bezplatnej zdravotnej starostlivosti, bezplatnému vzdelávaniu, bezplatným službám starostlivosti o deti, dôstojnému bývaniu a primeranej výžive²;
18. domnieva sa, že úsporné opatrenia vedú k opätovnej privatizácii služieb starostlivosti, čo nielen obmedzuje prístup k týmto službám, ale aj výrazne zvyšuje zaťaženie žien v oblasti

---

¹ Odporúčanie Európskej komisie s názvom Investovať do detí: východisko z bludného kruhu znevýhodnenia, Brusel, 20. 2. 2013, C(2013)0778.

² Uznesenie Európskeho parlamentu z 24. novembra 2015 o znižovaní nerovností s osobitným zameraním na chudobu detí (Prijaté texty, P8_TA(2015)0401).

starostlivosti o deti, starších ľudí a osoby so zdravotným postihnutím, pretože zodpovednosť za starostlivosť sa presúva zo spoločnosti na ženy; vyzýva členské štáty, aby obnovili kvalitné a dostupné verejné služby vrátane služieb starostlivosti o deti, osoby so zdravotným postihnutím a starších ľudí;

19. poznamenáva, že nedostatok cenovo dostupných a kvalitných služieb v oblasti starostlivosti a podpory pre osoby so zdravotným postihnutím, starších ľudí a iné závislé osoby nielenže sťažuje prístup ku službám starostlivosti, ale aj výrazne zvyšuje zaťaženie žien; poznamenáva, že škrtky vo verejných službách a sociálnej infraštruktúre neúmerne postihujú ženy a majú teda nepriaznivý vplyv na účasť žien na trhu práce, čím sa zvyšuje riziko ich chudoby a sociálneho vylúčenia; vyzýva členské štáty, aby zabezpečili poskytovanie kvalitných a dostupných verejných služieb vrátane služieb starostlivosti o deti, osoby so zdravotným postihnutím a starších ľudí, a to aj prostredníctvom zvýšenia atraktivity zamestnania v sektore zdravotných a sociálnych služieb pre mužov aj ženy a predovšetkým pre mladých ľudí;
20. zdôrazňuje kľúčovú úlohu verejných služieb vysokej kvality, najmä pre ženy, pretože tie sú od takýchto služieb viac závislé; zdôrazňuje, že v boji proti chudobe je dôležitý všeobecný prístup ku kvalitným, cenovo dostupným a vhodne umiestneným verejným službám, ktoré sú založené na dopyte;
21. zdôrazňuje, že je nutné odhodlane bojovať proti domácemu násiliu, a to najmä násiliu voči ženám; konštatuje, že ekonomická nezávislosť žien má pre ich život a schopnosť utiecť pred domácim násilím kľúčový význam a že ženám, ktoré si vyčerpali platené voľno, hrozí strata zamestnania a ekonomickej nezávislosti; konštatuje, že nedávne zavedenie voľna udeleného v súvislosti s domácim násilím v Austrálii a USA zabezpečilo mnohým pracovníkom ochranu zamestnania pri riešení dôsledkov domáceho násillia, napríklad tým, že dotknutým osobám poskytuje čas na vybavenie návštev u lekára, zúčastňovanie sa na súdnych pojednaniach a zvládnutie ďalších úloh, ktoré treba v takýchto situáciách riešiť; vyzýva Komisiu a členské štáty, aby v súvislosti s obeťami domáceho násillia preskúmali možnosť zavedenia systému mimoriadnej platenej dovolenky, ktorý by im zaistoval súkromie, a zvažili jeho možné výsledky, a to v prípadoch, keď obeť v dôsledku nemožnosti čerpať platenú dovolenku môžu stratiť zamestnanie, a aby zároveň zaviedli ďalšie opatrenia na zvýšenie povedomia o probléme domáceho násillia a na pomoc obetiam takéhoto násillia, aby podporovali ich väčšiu informovanosť a ochranu práv a hájili ich ekonomickú nezávislosť;
22. vyzýva Komisiu a členské štáty na zabezpečenie toho, aby sa štrukturálne a investičné fondy, najmä Európsky sociálny fond (ESF), ako aj Európsky fond pre strategické investície (EFSD) využívali na zlepšenie vzdelávania a odbornej prípravy v záujme zlepšenia prístupu na trh práce a boja proti nezamestnanosti, chudobe a sociálnemu vylúčeniu žien; zdôrazňuje, že 20 % podiel ESF, ktorý je vyčlenený na opatrenia v oblasti sociálneho začleňovania a projekty zamerané na sociálnu inováciu, by sa mohol aktívnejšie využívať na podporu iniciatív, ako sú malé lokálne projekty, ktorých cieľom je posilniť postavenie žien trpiacich chudobou a sociálnym vylúčením; naliehavo vyzýva členské štáty, aby uskutočnili viac informačných kampaní o príležitostiach na účasť na projektoch financovaných EÚ;
23. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby uplatňovali rodové rozpočtovanie ako nástroj na

zabezpečenie toho, že rozpočtové rozhodnutia budú zohľadňovať rodový rozmer a riešiť diferencované účinky;

24. požaduje účinné vypracovanie ukazovateľov, pokiaľ ide o chudobu a sociálne vylúčenie žien, na základe ukazovateľov vypracovaných v roku 2007¹;
25. vyzýva členské štáty, aby v boji proti chudobe spolupracovali s mimovládnyimi organizáciami, ktoré úspešne pôsobia v oblastiach postihnutých extrémnou chudobou a majú cenné know-how v miestnych komunitách; vyzýva členské štáty, aby podporovali účinnú spoluprácu na miestnej úrovni;
26. vyzýva členské štáty a Komisiu, aby zapojili sociálnych partnerov (odborové zväzy a zamestnávateľov) a občiansku spoločnosť vrátane orgánov pôsobiacich v oblasti rodovej rovnosti do zabezpečovania rodovej rovnosti s cieľom podporovať rovnaké zaobchádzanie; zdôrazňuje, že sociálny dialóg musí zahŕňať monitorovanie a presadzovanie postupov v oblasti rodovej rovnosti na pracovisku vrátane pružných foriem organizácie práce s cieľom uľahčiť zosúladenie pracovného a súkromného života; zdôrazňuje význam kolektívnych zmlúv v boji proti diskriminácii a pri presadzovaní rovnosti medzi ženami a mužmi na pracovisku, ako aj iných nástrojov vrátane kódexov správania, výskumu alebo výmeny skúseností a osvedčených postupov v oblasti rodovej rovnosti

---

¹ Rada Európskej únie pre zamestnanosť, sociálnu politiku, zdravie a spotrebiteľské záležitosti „Preskúmanie vykonávania Pekinskej akčnej platformy členskými štátmi a inštitúciami EÚ – ukazovatele vo vzťahu k problematike žien a chudoby“ – návrh záverov Rady, december 2007, 13947/07 ADD.

VÝSLEDOK ZÁVEREČNÉHO HLASOVANIA VO VÝBORE

Dátum prijatia	16.3.2016
Výsledok záverečného hlasovania vo výbore	+: 44 -: 4 0: 4
Poslanci prítomní na záverečnom hlasovaní	Laura Agea, Guillaume Balas, Tiziana Beghin, Brando Benifei, Vilija Blinkevičiūtė, Enrique Calvet Chambon, David Casa, Ole Christensen, Jane Collins, Martina Dlabajová, Lampros Fountoulis, Elena Gentile, Thomas Händel, Rina Ronja Kari, Jan Keller, Ádám Kósa, Agnieszka Kozłowska-Rajewicz, Jean Lambert, Jérôme Lavrilleux, Jeroen Lenaers, Verónica Lope Fontagné, Javi López, Morten Løkkegaard, Dominique Martin, Anthea McIntyre, Joëlle Mélin, Elisabeth Morin-Chartier, Emilian Pavel, João Pimenta Lopes, Georgi Pirinski, Marek Plura, Terry Reintke, Sofia Ribeiro, Maria João Rodrigues, Claude Rolin, Anne Sander, Sven Schulze, Siôn Simon, Jutta Steinruck, Romana Tomc, Yana Toom, Ulrike Trebesius, Jana Žitňanská
Náhradníci prítomní na záverečnom hlasovaní	Maria Arena, Georges Bach, Heinz K. Becker, Lynn Boylan, Karima Delli, Paloma López Bermejo, António Marinho e Pinto, Edouard Martin, Ivo Vajgl

28.1.2016

STANOVISKO VÝBORU PRE KULTÚRU A VZDELÁVANIE

pre Výbor pre práva žien a rodovú rovnosť

k chudobe – rodové hľadisko
(2015/2228(INI))

Spravodajkyňa výboru požiadaného o stanovisko: Silvia Costa

NÁVRHY

Výbor pre kultúru a vzdelávanie vyzýva Výbor pre práva žien a rodovú rovnosť, aby ako gestorský výbor zaradil do návrhu uznesenia, ktorý prijme, tieto návrhy:

- A. keďže vlády sa v Dohovore Organizácie Spojených národov o právach dieťaťa a v programe pre trvalo udržateľný rozvoj do roku 2030 zaviazali zabezpečiť, aby všetci chlapci a všetky dievčatá dokončili úplné základné vzdelanie; keďže Európsky parlament zorganizoval na Medzinárodný deň žien v máji 2015 podujatie s názvom Posilnenie postavenia dievčat a žien prostredníctvom vzdelávania; keďže formálne, ako aj neformálne vzdelávanie majú zásadný význam pre prekonanie marginalizácie a rôznych foriem diskriminácie vytváraním priestoru na dialóg, otvorenosť a porozumenie medzi komunitami a posilňovaním postavenia marginalizovaných komunit;
- B. keďže jedným z cieľov stratégie Európa 2020 je znížiť počet Európanov žijúcich pod národnou hranicou chudoby, a tým do roku 2020 vymaniť viac ako 20 miliónov ľudí z chudoby;
- C. keďže k cieľom stratégie Európa 2020 patrí zníženie miery predčasného ukončenia školskej dochádzky pod 10 %;
- D. keďže jedným z cieľov stratégie Európa 2020 je umožniť, aby 40 % osôb vo veku od 30 do 34 rokov malo ukončené vysokoškolské vzdelanie namiesto súčasného priemeru na úrovni 37,9 %; keďže priemer u žien prekročil 42,3 % v porovnaní s 33,6 % u mužov;
- E. keďže účasť na vzdelávaní dospelých dosahuje v EÚ v priemere 11 % oproti cieľu stratégie Európa 2020 vo výške 15 %, ale s obmedzenejšou účasťou žien, čo je dané predovšetkým ťažkosťami pri zosúladovaní takýchto činností s potrebou zosúladiť pracovný a rodinný život;
- F. keďže vzdelávanie na dosiahnutie rodovej rovnosti musí byť zamerané na boj proti „feminizácii chudoby“ prekonávaním rodových stereotypov a viesť k vyššiemu zastúpeniu žien a dievčat a osôb s inými rodovými identitami v hospodárskej, sociálnej a politickej oblasti;

- G. keďže úsporné opatrenia a reformy na vnútroštátnom trhu práce, ktoré prijali členské štáty, viedli k nárastu chudoby, zhoršeniu miery nezamestnanosti a zvýšeniu neistých a zle platených pracovných miest; keďže v dôsledku týchto opatrení a reforiem boli viac postihnuté ženy;
- H. keďže chudoba má silný vplyv, pokiaľ ide o rovnaký prístup k vzdelávaniu z dôvodu priamych a nepriamych nákladov na vzdelávanie;
- I. keďže hospodárska kríza má negatívny vplyv najmä na ženy a zvyšuje riziko ich chudoby;
- J. keďže šikanovanie má výrazný vplyv na študijné výsledky a psychologické následky sa líšia u chlapcov a dievčat, ako aj vplyv na ich výkon;
- K. keďže odborné vzdelávanie a doškoloňovanie prispievajú k začleneniu do sveta práce;
1. zdôrazňuje, že rovnaký prístup k dostupnej starostlivosti o dieťa je kľúčovým prvkom na zachovanie rovnováhy medzi rodinným a pracovným životom s cieľom predchádzať tomu, aby ženy museli pracovať na čiastočný alebo polovičný úväzok alebo úplne opustiť zamestnanie, a že prístup k bezplatnému vysokokvalitnému vzdelávaniu je základom pre zabezpečenie rovnakých príležitostí pre chlapcov a dievčatá a prelomenie cyklov chudoby, a to najmä v prípade žien;
  2. poznamenáva, že vzdelávanie a kultúra zohrávajú kľúčovú úlohu, pokiaľ ide o presadzovanie a zmenu postojov a stereotypov a pomoc ženám a dievčatám dosiahnuť rovnosť;
  3. zdôrazňuje, že diskriminácia na základe pohlavia je ešte relevantnejším faktorom, ktorý znevýhodňuje dievčatá, a to nielen pokiaľ ide o ich prístup k vzdelaniu, ale aj konečný cieľ vzdelávania, ktorým musí byť podpora rozvoja osobnosti dievčat, ich schopností a sebaúcty, ako aj ich duševných a telesných predpokladov zvyšovaním ich potenciálu;
  4. zdôrazňuje okamžitú potrebu odstrániť rozdiel medzi vysokou úrovňou vzdelania žien v EÚ a profesijnými príležitosťami, ktoré majú neskôr k dispozícii, čo predstavuje stratu pre spoločnosť ako celok;
  5. zdôrazňuje, že je dôležité zabezpečiť podporu a investície pre vzdelávacie činnosti a príležitosti, ktoré dopĺňajú formálne vzdelávanie, najmä pre dievčatá, ktoré im poskytnú možnosť získať neformálne zručnosti a prierezové kvalifikácie s cieľom uľahčiť rozvoj európskeho občianstva; zdôrazňuje, že neformálne vzdelávanie je dôležité na to, aby sa ľudia s nízkou kvalifikáciou a ľudia ohrození chudobou dostali ku vzdelávaniu a práci;
  6. zdôrazňuje, že je potrebné rozšíriť profesijné, doškoloňovacie a iné formy odbornej prípravy a poradenstva pre dospelých, najmä ženy, s cieľom uľahčiť im začlenenie alebo opätovné začlenenie do sveta práce, a tým znížiť riziko chudoby;
  7. zdôrazňuje, že rodová rovnosť vo vzdelávaní znamená, že dievčatá a chlapci a ženy a muži dostávajú rovnaké príležitosti a zaobchádza sa s nimi rovnako, pokiaľ ide o prístup, proces a výsledok vysokokvalitného vzdelávania, ako aj o pozitívne opatrenia, pomocou ktorých sa odstraňuje štrukturálna, kultúrna a medziodvetvová rodová nerovnosť, aby vzdelávanie umožňovalo posilňovanie postavenia žien a dievčat; pripomína, že ženy

tvoria 60 % všetkých absolventov v Európskej únii, ale ich miera nezamestnanosti je naďalej vyššia ako u mužov; zdôrazňuje preto potrebu navrhnuť udržateľné riešenia, ktoré rodovú rovnosť považujú za kľúčový faktor politik v oblasti profesijného poradenstva a politik v oblasti udržania pracovných miest a posilnenia rastu;

8. zdôrazňuje význam vzdelávania učiteľov, aby si uvedomovali vplyv rodových rol a stereotypov a to, že je dôležité predchádzať im; zdôrazňuje, že je potrebné posúdiť, do akej miery sa bojujú proti rodovým stereotypom v triedach;
9. vyzýva členské štáty a Komisiu, aby odstraňovali prekážky pri prístupe k formálnemu a neformálnemu vzdelávaniu, ako aj celoživotnému vzdelávaniu zlepšovaním informovanosti a poradenstvom a poskytovaním finančnej podpory, ako aj podpory v podobe starostlivosti o deti a staršie osoby, aby mali ženy a muži možnosť zúčastňovať sa na celoživotnom vzdelávaní, a to prijatím medzigeneračného prístupu a rozvíjaním úloh, ktoré zohrávajú európske inštitúcie;
10. pripomína, že je potrebné uplatňovať hľadisko rodovej rovnosti na všetkých stupňoch systému vzdelávania, a zdôrazňuje potrebu bojovať proti stereotypom v technických odboroch, ktoré obmedzujú dievčatá pri výbere profesijného zamerania; poukazuje na význam zastúpenia žien v rozhodovacom procese vo vzdelávacích inštitúciách vrátane škôl a univerzít;
11. zdôrazňuje, že ženy a dievčatá sa môžu slobodne rozhodovať o výbere vzdelávania, profesionálneho života a kariéry;
12. vyjadruje znepokojenie nad tým, že ženy, ktoré majú deti, sú na pracovisku diskriminované, pretože sú matkami, a nie preto, že ich pracovný výkon je v porovnaní s kolegami nižší; vyzýva členské štáty, aby aktívne podporovali pozitívny obraz matiek ako zamestnankýň a bojovali proti fenoménu „trestania za materstvo“, ako to dokazuje rad štúdií;
13. požaduje mechanizmy financovania, ktoré podnietia dosiahnutie rovnakého zastúpenia v oblastiach, v ktorých panuje rodová nerovnováha, a zdôrazňuje potrebu údajov rozdelených podľa pohlaví s cieľom lepšie pochopiť situáciu dievčat, chlapcov, mužov a žien a môcť tak účinnejšie reagovať na nerovnováhu; žiada Komisiu, aby predložila informácie rozčlenené na základe rodovej príslušnosti a veku týkajúce sa účasti na programoch európskej mobility na vzdelávacie účely, ako sú Erasmus+, Kreatívna Európa a Európa pre občanov;
14. zdôrazňuje, že vo všetkých členských štátoch je riziko chudoby a sociálneho vylúčenia detí úzko prepojené s úrovňou vzdelania ich rodičov a opatrovateľov, a najmä s úrovňou vzdelania ich matiek, ako aj situáciou rodičov na trhu práce a sociálnymi podmienkami a službami na podporu rodín, ktoré ponúka štát; poukazuje na skutočnosť, že nedostatočné vzdelanie je hlavným rizikovým faktorom pre chudobu detí a ich sociálne vylúčenie; berie na vedomie, že niekoľko faktorov súvisiacich s rodinou, ako je nestabilita a životný štýl rodiny, osamelé rodičovstvo, zlé životné podmienky, problémy s duševným a fyzickým zdravím a domáce násilie môžu navyše zvýšiť pravdepodobnosť, že mladí ľudia predčasne ukončia vzdelávanie a odbornú prípravu;
15. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby investovali do formálneho, neformálneho a

celoživotného vzdelávania s cieľom bojovať proti chudobe a zvýšiť zastúpenie žien v oblastiach, v ktorých tradične dominujú muži, ako je veda, technické odbory, strojárstvo, matematika a podnikanie, ktoré zahŕňajú pozitívne ženské vzory a partnerské mentorské siete, čím odstraňujú rodové stereotypy a predsudky;

16. poukazuje na to, že chudoba môže, či už vedome alebo nevedome, ovplyvniť výber vzdelania chlapcov a dievčat, ak sa peniaze stanú faktorom rozhodovania; preto zdôrazňuje významnú úlohu, ktorú zohráva poradenstvo pedagogických pracovníkov pre rodiny tým, že pomáha chlapcom a dievčatám pri správnom výbere vzdelávania, aby v plnej miere využili svoj potenciál;
17. poukazuje na význam športu ako nástroja na formovanie charakteru a ako sprostredkovateľa hodnôt s cieľom prekonať predsudky a stereotypy, ktoré ženám a mužom bránia v rozvoji na základe osobných očakávaní a individuálnych schopností;
18. vyzýva členské štáty, aby kládla väčší dôraz na význam kvalitnej telesnej výchovy pre obe pohlavia, a navrhuje, aby vytvorili potrebné stratégie na dosiahnutie tohto cieľa;
19. pripomína význam vzdelávania prostredníctvom športu a potenciál športu pomáhať sociálne zraniteľnej mládeži vrátiť sa na správnu cestu a vyzýva členské štáty a športové organizácie, aby v súťažiach podporovali politiku čestnej hry;
20. pripomína predovšetkým právo detí migrantov a utečencov, a to chlapcov aj dievčat, na prístup k vzdelaniu, ktoré je jednou z priorít našich európskych spoločností; zdôrazňuje preto, že by sa na úrovni EÚ, ako aj na vnútroštátnej úrovni mali prijať mimoriadne opatrenia v oblasti vzdelávania migrantov v súvislosti s pretrvávajúcou migračnou krízou; zdôrazňuje, že vzdelávanie je kľúčom k integrácii a zamestnateľnosti, a ak vnútroštátne vzdelávacie systémy nesplnia túto úlohu, môže to vyvolať ďalšiu kultúrnu segregáciu a prehĺbiť sociálne rozdiely; poukazuje na to, že prístup k vzdelaniu v utečeneckých táboroch, ako aj v mestách, ktoré utečencov prijímajú, na požadovanej úrovni kvality spolu s jazykovou a psychologickou podporou by nemal byť obmedzovaný byrokratickými a administratívnymi záležitosťami súvisiacimi s uznaním postavenia utečenca;
21. pripomína, že migrantky a deti patria k najzraniteľnejším skupinám a že sú veľmi ohrozené hospodárskym a sociálnym vylúčením, pokiaľ ide o obmedzený prístup k základnej zdravotnej starostlivosti a slušnému bývaniu;
22. zdôrazňuje význam aktívneho zapájania sa mužov a chlapcov do problematiky rodovej rovnosti, a skutočnosti, že do programov formálneho, neformálneho a celoživotného vzdelávania týkajúcich sa rodovej rovnosti sa takisto musia zapájať chlapci a muži s cieľom pomôcť prekonať sociálne vylúčenie a diskrimináciu, ktoré vedú k zhoršeniu chudoby žien;
23. zdôrazňuje, že všetky politiky vzdelávania, ktoré boli zavedené s cieľom riešiť prepojenie rodovej rovnosti a chudoby, sa musia predovšetkým osobitne zamerať na ženy a skupiny, ktoré sú vystavené viacnásobnej diskriminácii;
24. poukazuje na skutočnosť, že v porovnaní s dievčatami je pravdepodobnosť, že chlapci opustia školu s nízkou alebo žiadnou kvalifikáciou takmer dvakrát vyššia, ale že sociálno-

ekonomická situácia a postavenie sa zdajú byť spoľahlivejším indikátorom možnosti a dosiahnutej úrovne vzdelania než samotné pohlavie, a preto je pri vytváraní príležitostí na vysokokvalitné vzdelávanie pre všetkých potrebné zamerať sa na sociálne a hospodárske problémy, a požaduje zavedenie primeraného pedagogického rámca na zmiernenie tejto nerovnováhy;

25. zdôrazňuje význam celoživotného vzdelávania, aby dospelí, ktorí museli predčasne ukončiť školskú dochádzku alebo prvotné vzdelanie im neumožnilo využiť svoj potenciál alebo uspokojiť ambície, dostali nové príležitosti;
26. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby zaručili prístup k programom odbornej prípravy určeným mladým ľuďom a dospelým a aby tieto programy propagovali; pripomína významnú úlohu, ktorú zohráva Európsky sociálny fond pri pomáhaní ľuďom k zamestnaniu prostredníctvom financovania politik v oblasti odbornej prípravy, a vyzýva členské štáty a miestne orgány, aby podporovali využívanie fondu;
27. pripomína úlohu, ktorú v tejto oblasti zohrávajú dobrovoľnícke organizácie a tretí sektor, a nalieha na členské štáty, aby podporovali ich činnosť; pripomína veľkú účasť žien na dobrovoľnom vzdelávaní a iných činnostiach a na podpore a zlepšovaní príležitostí na vzdelávanie, napr. pre utečencov a znevýhodnené deti;
28. pripomína, že finančná kríza z roku 2008 spomalila postúp a prístup žien na trh práce, na ktorom sú uprednostňovaní muži s rovnakou kvalifikáciou; vyzýva Komisiu, aby prijala opatrenia na zabezpečenie rovnakých kariérnych príležitostí, a tým zabránila spomaleniu profesionálnej kariéry žien a upadnutiu do chudoby; s cieľom zvýšiť počet žien vo všetkých oblastiach pracovného trhu a zabezpečiť rovnosť príležitostí žiada, aby sa prijali osobitné sprievodné opatrenia, ktoré umožnia ženám kombinovať prácu s odbornou prípravou a zároveň rozdeliť si povinnosti spojené so starostlivosťou o rodinu so svojimi partnermi;
29. trvá na tom, že účasť dievčat na školskom živote je nevyhnutným predpokladom na boj proti predčasnému ukončeniu školskej dochádzky, keďže dievčatá získajú sebadôveru, ak majú možnosť aktívne zmeniť k lepšiemu svoje vlastné životy alebo životy iných; poznamenáva, že zapojenie dievčat môže tiež prispieť k tomu, aby verejnosť zmenila vnímanie toho, čo sú dievčatá schopné robiť, a zabezpečiť, aby boli vnímané ako občianky a aktívne členky spoločnosti, pokiaľ ide o presadzovanie práv jednotlivca.

VÝSLEDOK ZÁVEREČNÉHO HLASOVANIA VO VÝBORE POŽIADANOM O STANOVISKO

Dátum prijatia	25.1.2016
Výsledok záverečného hlasovania vo výbore	+: 24 -: 4 0: 0
Poslanci prítomní na záverečnom hlasovaní	Isabella Adinolfi, Andrea Bocskor, Louise Bours, Nikolaos Chountis, Silvia Costa, Mircea Diaconu, Damian Drăghici, Jill Evans, María Teresa Giménez Barbat, Giorgos Grammatikakis, Petra Kammerevert, Rikke Karlsson, Andrew Lewer, Svetoslav Hristov Malinov, Curzio Maltese, Stefano Maullu, Luigi Morgano, Michaela Šojdrová, Yana Toom, Helga Trüpel, Sabine Verheyen, Julie Ward, Bogdan Brunon Wenta, Bogdan Andrzej Zdrojewski, Milan Zver
Náhradníci prítomní na záverečnom hlasovaní	Eider Gardiazabal Rubial, Dietmar Köster, Zdzisław Krasnodębski, Ernest Maragall, Algirdas Saudargas
Náhradníci (čl. 200 ods. 2) prítomní na záverečnom hlasovaní	Gabriel Mato, Jaromír Štětina

VÝSLEDOK ZÁVEREČNÉHO HLASOVANIA V GESTORSKOM VÝBORE

Dátum prijatia	19.4.2016
Výsledok záverečného hlasovania	+: 25 -: 2 0: 4
Poslanci prítomní na záverečnom hlasovaní	Maria Arena, Catherine Bearder, Beatriz Becerra Basterrechea, Malin Björk, Vilija Blinkevičiūtė, Anna Maria Corazza Bildt, Viorica Dăncilă, Iratxe García Pérez, Anna Hedh, Teresa Jiménez-Becerril Barrio, Elisabeth Köstinger, Agnieszka Kozłowska-Rajewicz, Angelika Mlinar, Maria Noichl, Marijana Petir, Pina Picierno, João Pimenta Lopes, Terry Reintke, Jordi Sebastià, Michaela Šojdrová, Ernest Urtasun, Jadwiga Wiśniewska, Anna Záborská, Jana Žitňanská
Náhradníci prítomní na záverečnom hlasovaní	Rosa Estaràs Ferragut, Kostadinka Kuneva, Constance Le Grip, Evelyn Regner, Marc Tarabella
Náhradníci (čl. 200 ods. 2) prítomní na záverečnom hlasovaní	Julia Reid, Marco Zanni

ZÁVEREČNÉ HLASOVANIE PODĽA MIEN V GESTORSKOM VÝBORE

25	+
ALDE	Catherine Bearder, Beatriz Becerra Basterrechea, Angelika Mlinar
EFDD	Marco Zanni
GUE/NGL	Malin Björk, Kostadinka Kuneva, João Pimenta Lopes
PPE	Anna Maria Corazza Bildt, Rosa Estaràs Ferragut, Teresa Jiménez-Becerril Barrio, Agnieszka Kozłowska-Rajewicz, Elisabeth Köstinger, Constance Le Grip
S&D	Maria Arena, Vilija Blinkevičiūtė, Viorica Dăncilă, Iratxe García Pérez, Anna Hedh, Maria Noichl, Pina Picierno, Evelyn Regner, Marc Tarabella
VERTS/ALE	Terry Reintke, Jordi Sebastià, Ernest Urtasun

2	-
EFDD	Julia Reid
PPE	Michaela Šojdrová

4	0
ECR	Jadwiga Wiśniewska, Jana Žitňanská
PPE	Marijana Petir, Anna Záborská

Vysvetlenie použitých znakov:

+ : za

- : proti

0 : zdržali sa